

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce
Jitka Šulová

Náměty na aktivity pro kroužky mladých myslivců

Olomouc 2023

vedoucí práce: Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem použila jen uvedené prameny a literatury.

V Olomouci dne.....

.....

Jitka Šulová

Poděkování

Děkuji paní Mgr. Pavle Vyhnálkové, Ph.D., za odborné a podnětné vedení mé bakalářské práce. Děkuji dětem z kroužku mladých myslivců při ZŠ a MŠ Hradišín.

Obsah

Úvod.....	6
1 Volný čas a výchova	8
1.1 Funkce volného času	8
1.2 Specifika volného času dětí.....	9
1.3 Výchova ve volném čase.....	10
2 Zájmový útvar	13
2.1 Zájmy a zájmové činnosti.....	13
2.2 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání.....	14
2.3 Spolky	15
3 Didaktické a metodické aspekty volnočasových aktivit	17
3.1 Zásady přípravy volnočasové edukační jednotky	17
3.2 Hra.....	19
3.3 Zážitková pedagogika	20
4 Osobnost dítěte v mladším školním věku	23
4.1 Charakteristika dítěte	23
4.2 Tělesný vývoj	23
4.3 Psychický a sociální vývoj.....	24
5 Myslivost	26
5.1 Tradice myslivosti v českých zemích	26
5.2 Myslivecká spolková činnost	28
5.3 Zlatá srnčí trofej.....	30
5.3.1 Historie soutěže Zlatá srnčí trofej.....	30
5.3.2 Pravidla soutěže Zlatá srnčí trofej.....	31
6 Náměty na aktivity mysliveckého kroužku	33
6.1 Myslivecké zvyky a tradice.....	33
6.2 Myslivecké právo.....	37
6.3 Myslivecká zoologie.....	41
6.4 Péče o zvěř a chov zvěře.....	44
6.5 Lovecká kynologie.....	48
6.6 Zbraně a střelivo.....	51
6.7 Lovectví.....	55
Závěr.....	59
Seznam literatury	60
Seznam zkratk	63
Seznam příloh	64

Příloha č. 1 Stezka mysliveckých tradic

Příloha č. 2 Smím lovit?

Příloha č. 3 Budování honitby

Příloha č. 4 Plemenná kniha psů

Příloha č. 5 Na naší střelnici trefil jsem zaječici

Příloha č. 6 Stopy

Úvod

Záměrem této práce je ukázat možnosti moderních postupů při volnočasových aktivitách v oblasti myslivosti a ochrany přírody, především pedagogům, kteří pracují s dětmi na letních táborech, případně v kroužcích s přírodovědnou tematikou. Představit možnosti zapojení myslivecké tematiky do trávení volného času dnešních dětí a mladých lidí. Pedagogům, kteří se zabývají trávením volného času dětí, přiblížit již tradiční formy práce myslivců. Především najít možnosti využití mysliveckých témat v oblasti volnočasových aktivit dětí mladšího školního věku. Jako inspiraci a příklad tradice práce myslivců s mládeží připomenu soutěž Zlatá smččí trofej.

Cílem práce je navrhnout soubor sedmi zážitkových her, které jsou inspirovány tradičními způsoby práce myslivců s mládeží. Navrhované hry bude možné v praxi využít k rozvíjení základních kompetencí za použití znalostí z myslivosti.

Mým záměrem bylo vytvořit hry, které budu moci používat především jako zábavnou formu ověření znalostí z oboru myslivosti.

Myslivost jako způsob trávení volného času populace má již tradiční místo v naší kultuře. V posledních letech jsou myslivci veřejností vnímáni spíše z negativního hlediska, jako spolek nemilosrdných lovců, kteří střílí po všem živém, co se v přírodě nachází. Ráda bych proto ukázala myslivost i z jiné stránky. Myslivost, jako životní styl, kdy se navzájem jeho účastníci oslovují kamaráde, kdy si na přivítanou podávají ruce, mladší respektují starší, navzájem se od sebe učí a předávají si zkušenosti a dovednosti. Ráda bych touto prací představila myslivost jako volnočasovou aktivitu, která je náročná na čas a často i na finance. Od svých členů často vyžaduje dobrou fyzickou kondici a pracovní nasazení. Přesto dává svým vyznavačům možnost se realizovat v práci se širokou veřejností, a to především s dětmi.

Teoretická část práce je úvodem do tematiky myslivosti. Zabývá se její tradicí a historií na území Čech a Moravy. Přibližuje historii mysliveckých spolků a tradici práce s mládeží. V této části považuji za nutné také vysvětlit pojmy volný čas, zájmový útvar a spolek. Protože se tato práce bude zabývat způsoby trávení volného času dětí předškolního věku, považuji také za nutné osvětlit úroveň chápání a psychické zralosti dětí tohoto věku.

Témata a náměty, které předkládám v praktické části této práce, budou zpracovány a řazeny tradičním způsobem. Jednotlivé skupiny oborů jsou stejně vyučovány i ve vzdělávání dospělých adeptů myslivosti. Ve své práci se budu snažit tradiční náměty a témata z oboru zpracovat nově a atraktivně. Zařadit do práce s dětmi, případně i dospělými, nové metody založené především na principech zážitkové pedagogiky. V práci se pokusím vytvořit aktivity,

které jsou variabilní a použitelné pro rozličnou skupinu hráčů s různou mírou znalostí z oboru. Hry budeme moci přizpůsobovat jak v oblasti fyzické náročnosti, tak i v míře faktických znalostí.

1 Volný čas a výchova

Volný čas můžeme chápat jako čas, kdy nemusíme plnit žádné povinnosti. V této době nejsme nuceni se zabývat žádnými činnostmi spojenými s obživou, studiem, hygienou, spánkem a ostatními činnostmi nutnými k zajištění základních potřeb jedince. Podle pedagogického slovníku je to čas, který nám zbyde na provozování svých vlastních zájmů. (Průcha, Walterová, Mareš, 2001, s. 274)

Volný čas můžeme také brát jako protiváhu nebo protipól pracovnímu času. Volný čas není jen časem zahálky, ale ve volném čase se můžeme zabývat činnostmi, které nás zajímají. Tyto činnosti nás činí šťastnými. Volný čas nám může také sloužit k provozování činností, při kterých se můžeme učit a vzdělávat. (Kratochvílová, 2004, s. 77)

1.1 Funkce volného času

Názor na přesné vymezení funkcí volného času se u odborníků liší. Mezi hlavní funkce volného času patří odpočinek, zábava a rozvoj osobnosti. Ve volném čase můžeme uplatňovat takzvanou neformální výchovu. Pod neformální výchovou vidíme činnosti, které především respektují dobrovolnost, atraktivitu a zajímavost. V odborných publikacích se můžeme setkat s různým dělením výchovy. Pro naše účely vybereme dělení funkcí volného času podle Stanislava Bendla (2015, s. 122). Ten dělí funkce volného času na čtyři základní funkce.

Funkce výchovně-vzdělávací

Se zabývá působením na jedince v oblasti sociálních vztahů, seberealizace a celoživotního učení. Při naplnění této funkce ve výchově volíme takové prostředky, které respektují zásady trávení volného času.

Funkce zdravotní

Tato funkce se zabývá osvojováním si zdravého životního stylu. Především v oblasti hygienických návyků, přiměřeného pohybu, zdravého jídelníčku, vhodného uspořádání denního režimu, psychohygieny a vztahů v kolektivu.

Funkce sociální

Ta nám umožňuje navazování sociálních vztahů, přátelství a kamarádství. Díky sociální funkci volného času může jedinec navazovat vztahy s lidmi, kteří mají podobné zájmy a koníčky. Setkává se s novými autoritami, buduje si své postavení ve skupině vrstevníků. Pohled společnosti je na tuto funkci často jen jako na dozor nad dětmi mimo

vyučování. Přesto mají možnost vychovatelé například ve školních družinách pomoci dětem z problematických rodin. Prostředí, ve kterém se děti pohybují, je pro všechny stejné, tak jako materiální vybavení a přístup vychovatele.

Funkce preventivní

Tato funkce se zabývá prevencí způsobu trávení volného času. Tuto funkci využíváme k tomu, abychom děti naučili správně trávit svůj volný čas a vyhnuli se negativním jevům, jako jsou různé závislosti, kriminalita, nesprávné sexuální chování a podobně. (Bendl, 2015, s. 123)

1.2 Specifika volného času dětí

Volný čas dětí i dospělých se v průběhu posledních let velmi změnil. Ke změně došlo především v délce volného času. Zatím co čas věnovaný životním potřebám se stabilizoval, vzrostl podíl volného času třikrát, čas práce se snížil na jednu čtvrtinu života. Změnil se tedy i volný čas dětí. Byla zakázána dětská práce, prodloužila se doba přípravy na povolání. Volný čas tedy zaujímá ve struktuře lidského života první místo. (Hofbauer, 2004, s. 27)

S prodloužením volného času dětí se prodloužil i volný čas jejich rodičů, kteří dnes tráví více času společně. Tím se změnily i požadavky na formy trávení volného času. Hromadná forma trávení volného času již není masivní. Dnešním trendem je trávit volný čas více individuálně v homogenních skupinách. Dnes se často setkáváme se společnými aktivitami dětí a rodičů nebo jiných příslušníků rodiny, jako je například společné plavání, cvičení rodičů s dětmi. Organizují se rekreační pobyty pro rodiče s dětmi, tábory apod. Rodiče jsou zváni do školních zařízení na dny otevřených dveří, besídky, drakiády a jiné akce, kde se mohou společně s dětmi zapojit do volnočasových aktivit. (Pávková, 2014, s. 120)

Vzhledem ke změnám popisovaným výše vznikla nově i potřeba výchovně ovlivňovat volný čas dětí a případně i jejich rodičů. Při výchovném ovlivňování volného času je nutné dodržovat pedagogické zásady. K pedagogickému ovlivňování volného času používáme běžné lidské činnosti (formy) jako je hra, práce a učení. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 126)

Jednou ze základních forem, které k výchově ve volném čase používáme, je hra. Hra je přirozenou a příjemnou formou, jak se něčemu naučit. Pro výchovu není důležitý výsledek hry, ale její průběh. Náměty pro hru volí pedagog ze své zkušenosti nebo může najít inspiraci u svých kolegů. V dnešní době může využít i velké množství různě zaměřených her, které jsou volně přístupné na internetu. Zkušený pedagog si často vytváří hry sám podle potřeb a

cílů zvoleného výchovného působení. Aby hra výchovně působila, musí hráče zaujmout. Motivací pro vytvoření a následně i hraní hry je zájem. Pokud vytvoříme hru, která obsahuje zájem hráčů, je pro ně atraktivnější. Hra má funkci relaxační, kompenzační a je také prostředkem k duševní hygieně. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 127)

Tradiční formou výchovy ve volném čase je práce. Výchova prací začíná již v rodině. Od nejtělejšího věku se děti učí sebeobsluze a drobné pomoci v domácnosti. Společná práce rodičů s dětmi velmi pozitivně působí na jejich vzájemný vztah. Rodiče často bývají pro svoje děti v pracovních návycích vzorem. Důležité je upevňovat tyto pracovní návyky pravidelným opakováním. S přibývajícím věkem dítěte je vhodné tyto pracovní návyky nejen upevňovat, ale také navyšovat. Zlepšuje se tak jejich samostatnost a zodpovědnost k životu samému. Na výchově k práci se podílí i zájmová zařízení. Kroužky zaměřené na rukodělné činnosti nebo kroužky pracovních-technického zaměření mohou děti inspirovat k výběru budoucího povolání. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 131)

Při ovlivňování volného času hrou nebo prací dochází u dětí k učení. Ovlivňování volného času dětí učením. To můžeme uplatnit v několika oblastech. K senzomotorickému učení dochází především při sportu, pohybových hrách nebo manuální práci. Osvojování poznatků ve volném čase je spojené s nábivkem básní, divadelních her, písni získáváním informací z různých oblastí lidské činnosti. Pedagogové podporují samostatné řešení situací, které při volnočasových aktivitách vznikají. Vzhledem k tomu, že při dobrovolných volnočasových aktivitách vznikají speciální sociální skupiny spojené stejným zájmem, získávají jejich účastníci i velké sociální zkušenosti. Dochází zde k sociálnímu učení. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 130)

1.3 Výchova ve volném čase

Výchova ve volném čase si zachovává základní znaky výchovného procesu, to znamená záměrnost a cílevědomost. Přesto musíme u výchovy ve volném čase dbát na to, aby činnosti byly vedeny nenásilně, citlivě, musíme hledat vhodnou motivaci, a především by veškeré činnosti měly být dobrovolné. (Bendl, 2015, s. 121)

Některé specifické požadavky výchovy ve volném čase můžeme rozvést

Pedagogické ovlivňování volného času

Je spojeno s citlivým a nenásilným směřováním k racionálnímu využití volného času. Právo na volný čas a účelné využití volného času dítěte je zakotveno v *Úmluvě o právech dítěte*, proto je zde citlivý přístup nezbytný.

Dobrovolnost

Ta je podstatou volného času. Nelze tedy účast na volnočasových aktivitách nařizovat. K účasti na volnočasových aktivitách musíme účastníky vhodně motivovat.

Jednota a specifická vyučování a výchovy ve volném čase

Tento požadavek se zprvu může zdát nepřehledný, ale jedná se o to, aby přístup a požadavky na děti jednotlivých pedagogů byly založeny na stejných principech. Přesto, že pedagogové a vychovatelé používají ke splnění svého výchovného cíle jiné prostředky a postupy, snaží se dosáhnout stejného výsledku, a to je rozvoj osobnosti dítěte.

Požadavek aktivity

Aktivním zapojením do plánování, realizace i hodnocení činností ve volném čase učíme děti, jakým způsobem se mohou bavit. Děti se samy naučí vhodně si organizovat svůj volný čas.

Požadavek seberealizace

Možnost seberealizace umožňuje dětem najít oblast činností, ve které mohou vyniknout. Často jim umožní kompenzovat si své školní neúspěchy. Tato skutečnost může mít zásadní vliv pro jejich budoucí vývoj.

Požadavek pestrosti a přitažlivost

Při výběru obsahu, forem a metod musíme dodržovat požadavek pestrosti a přitažlivosti. Ten zajistíme střídáním různých druhů činností. Pro přitažlivost je důležitý rovnovážný přístup k výběru organizovaných a spontánních aktivit. Nutné je také respektovat přání a potřeby zapojených dětí.

Požadavek odpočinku a rekreace

Zařazováním takových činností do volného času, které nám kompenzují naše pracovní činnosti, naplňujeme požadavek na odpočinek a rekreaci. Odpočinek a rekreace je i jednou z funkcí volného času.

Požadavek citlivosti a citovosti

S požadavkem citlivosti a citovosti pracujeme především v oblasti motivace. Při řízení dobrovolných výchovných aktivit musíme citlivě přistupovat při výběru výchovných metod. Vyváženě působíme na rozumovou i citovou složku psychiky, snažíme se najít příležitosti pro kladné emocionální zážitky.

Požadavek sociálního kontaktu

Tento požadavek můžeme označit jako jeden z nejdůležitějších ve výchově ve volném čase. Při volnočasových aktivitách si děti osvojují své sociální dovednosti. Navozují nová

kamarádství a učí se vzájemné komunikaci, jak se svými vrstevníky, tak s dospělými. (Bendl, 2015, s. 129)

2 Zájmový útvar

V minulé kapitole jsme se zabývali volným časem. K hodnotnému naplnění volného času využíváme především vlastní zájmy. Ty můžeme ve svém volném čase rozvíjet v zájmových útvarech. Praktická část této práce se bude zabývat vytvořením ročního plánu, zájmového útvaru (mysliveckého kroužku). V této kapitole objasníme, co je to zájmový útvar a seznámíme se se zařízeními, ve kterých se může se zájmovými útvary setkat.

2.1 Zájmy a zájmové činnosti

Zájem můžeme vyjádřit jako zaměření pozornosti osobnosti určitým stálým směrem. Cílem zájmu naší osobnosti může být určitá činnost nebo předmět. Často vidíme, že cíle našeho zájmu se během života příliš nemění. Cílem našeho zájmu se stávají činnosti, ke kterým máme vlohly a kde můžeme rozvíjet svoje schopnosti. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 166)

Zájmovou činnost všeobecně vnímáme jako pozitivní. Rozvíjí naši samostatnost, tvořivost a zdravou společenskou aktivitu. Obecně nám rozšiřuje společenský přehled, vytváří kladný vztah k různým činnostem, a proto nám pomáhá i při volbě budoucího povolání. Zájmová činnost také pozitivně ovlivňuje naše návyky při trávení volného času. Vhodně zvolené činnosti pozitivně přispívají k duševní hygieně, prevenci nežádoucího chování, k rekreaci. Často také kompenzuje nezdary ve škole. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 167)

Zájmovou činnost můžeme rozdělit do několika oblastí. Zájmy rozeznáváme podle úrovně činností na aktivní, kde sami vykonáváme určitou činnost a na receptivní, při těch sledujeme předmět našeho zájmu. Obě tyto činnosti se často doplňují. Kvalitu zájmu rozlišujeme jeho intenzitou na zájmy hluboké a zájmy povrchní. Dále dělíme zájmy na krátkodobé a dlouhodobé. Společensky za kvalitnější považujeme zájmy hluboké s dlouhou dobou trvání, ty náš život dokáží ovlivnit více. Ze společenského hlediska také rozdělujeme zájmy na žádoucí, tyto jsou společensky prospěšné a na zájmy nežádoucí, které se neslučují se společenskými normami. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 136)

Zájmové útvary jsou jednou z možností, kde se dané činnosti můžeme věnovat. Často mívá charakter výuky, např. hra na hudební nástroj. Zájmový útvar si můžeme představit jako

malou sociální skupinu, kterou utváří stejný zájem. Mezi zájmové útvary patří kroužek, soubor, klub, oddíl a kurz.

Kroužek má formu pravidelně se opakujících schůzek. Jeho členové se sdružují za účelem vnitřního obohacení, spojuje je společné prožívání svého zájmu (např.: zahrádkářský, stolařský, ornitologický). Soubor vede své členy k nacvičení určitého vystoupení a k jeho veřejnému uvedení (např.: soubor lidových tanců, pěvecký soubor, divadelní soubor). Kluby mají volnější organizační strukturu. Činnost v klubech je nepravidelná. Členové se věnují svému zájmu zpravidla individuálně a svůj zájem sdílejí na ojedinelých akcích (např.: sportovní fankluby, filmové kluby). Oddílem jsou zpravidla označovány útvary sportovní, turistické, skautské apod. Oddíl je často součástí většího celku. Kurz je forma zájmového útvaru, při které se učíme nějaké činnosti. Kurz trvá většinou omezenou dobu. Zaplatíme si určitý počet hodin kurzu, ve kterých se zájmovou činností naučíme (např.: kurz vaření, skákání padákem). (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 171)

2.2 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Výchova ve volném čase dětí probíhá nejčastěji ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání. Neznámějším zařízením je školní družina. Školní družiny jsou nejčastěji zakládány při základních školách. Navštěvují je žáci prvního stupně základní školy. Pokud je školní družina zřízena samostatně, je zřízena nejčastěji pro žáky několika škol. Ve školních družinách tráví žáci čas po vyučování, než je vyzvednou jejich rodiče. Čas strávený ve školní družině je určený pro odpočinek po vyučování. Pobyt v družině je rozdělen do několika oblastí. Po obědě je většinou klidový režim zahrnující relaxační činnosti. Poté následují hlavní činnosti. Při přípravě hlavních činností je kladen důraz na pohybové aktivity. Preferovaný je pohyb a pobyt venku, hlavně u dětí 1. – 2. třídy. V době pobytu dětí ve školní družině mohou navštěvovat zájmové kroužky. V kroužcích se mohou děti věnovat svým oblíbeným činnostem se stejně zaměřenými kamarády. Zájmové kroužky by neměly narušovat činnost družiny. Pokud jsou v družině vhodné podmínky, umožňuje se dětem po dohodě s rodiči příprava na vyučování. (Pávková, 2014, s. 35. – 36.)

Odlišnou formu organizace od školní družiny má školní klub. Školní klub navštěvují převážně děti druhého stupně základní školy nebo odpovídajícího stupně víceletých gymnázií. Může být zřízen pro několik škol společně. Činnost školního klubu je rámcově řízena vyhláškou číslo 74/2005 Sb. Protože docházka do školního klubu je dobrovolná, přizpůsobují školní kluby svůj program věkové skupině dětí, které jej navštěvují. Pravidelnou docházku

vedou jen zájmové útvary, do kterých jsou děti zapsány. Kromě pravidelných zájmových útvarů nabízejí školní kluby i příležitostné zájmové nebo rekreační činnosti, podporují iniciativní a tvůrčí skupiny dětí, dále také nabízejí spontánní činnosti. (Pávková, 2014, s. 37)

Dalším zařízením pro zájmovou činnost je středisko volného času. Jeho činnost je také řízena příslušnou vyhláškou. Na rozdíl od předchozích zařízení pracuje se skupinou ve velkém věkovém rozmezí. Střediska volného času navštěvují jak žáci, studenti, tak i dospělí. Střediska pracují formou pravidelné zájmové činnosti a práce je zde organizována v jednotlivých zájmových útvarech. Zájmové útvary se zabývají specifickou činností. Nabídka zájmových útvarů je řízena jak zájmem klientů, tak personálními a materiálními možnostmi střediska. Kromě pravidelné zájmové činnosti se skládá činnost střediska z organizování příležitostných aktivit zaměřených na rekreaci nebo zájmovou činnost. Mezi časté aktivity patří i organizování příměstských a pobytových táborů. Nedílnou součástí nabídky středisek je i osvětová činnost. Pro pedagogy pořádají různé vzdělávací akce. (Pávková, 2014, s. 40)

2.3 Spolky

K zájmové činnosti a k naplnění zájmu dnešních dětí neslouží jen výše zmíněná zařízení. Značná část zájmové činnosti se odehrává i ve spolcích. Proto je důležité vysvětlit si pojem spolek. K tomuto účelu nám poslouží definice, která se nachází v Zákoně č. 89/2012 Sb., kde se v § 214 říká, že „alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm.“ Proto pokud nějaká skupina lidí nenalezne v nabídce zařízení pro trávení volného času prostor pro využití svého zájmu, může založit svůj vlastní spolek. Co bude náplní spolku, určují stanovy, které musí obsahovat tyto povinné údaje:

- název a sídlo spolku,
- účel spolku,
- práva a povinnosti členů spolku,
- určení statutárního orgánu.

Hlavní činností spolku nemůže být ekonomická činnost. Hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana zájmů, ke kterým byl spolek založen. (Zákon 89/2012 Sb. § 214, § 217, § 218)

Spolková činnost má v trávení volného času velkou tradici. Již v Rakouském císařství bylo možné od roku 1852 zakládat spolky na základě císařského patentu. Mezi první spolky

založené na našem území patřil například Sokol. Často vyplňují mezery v nabídce trávení volného času. Protože založit spolek může i malá skupina lidí, může být účelem spolku téměř jakákoli činnost, která není našim právním systémem zakázána. Hlavní předností spolkové činnosti je její dobrovolnost při zakládání spolku. V občanském zákoníku 89/2012Sb. §215 se říká, že nikdo nemůže být nucen k účasti ve spolku a nikomu nemůže být bráněno ze spolku vystoupit. Přijímání a ukončení členství ve spolku určují stanovy, které si členové spolku určují sami. Hlavní činnost spolku musí mít neziskový charakter. Pokud mají spolky zisk z některé z vedlejších činností, bývají získané finanční prostředky použity na financování hlavní činnosti spolku. Neziskový charakter spolku určuje občanský zákoník 89/2012 Sb. § 217. Předměty činnosti spolku mají neveřejný charakter. Spolky se zakládají především pro to, aby sdružovaly lidi se stejným zájmem a nabídka spolkové činnosti je velmi pestrá. Do spolkové činnosti jsou zahrnuty veškeré oblasti lidské činnosti od sportu, kultury, péče o životní prostředí, společenské oblasti, technické obory a další. (Zákon 89/2012 Sb. §215, §217)

Spolky a spolková činnost na našem historickém území mají stoletou tradici. V rámci své činnosti se spolky také často zabývaly volnočasovými aktivitami dětí a mládeže. I pro myslivost je spolková činnost nenahraditelná. V rámci spolkové činnosti se myslivci setkávají se širokou veřejností. Myslivecké spolky pořádají společenské akce, jako jsou myslivecké plesy, myslivecká odpoledne, setkání myslivců s mládeží, přednášková činnost a podobně. V rámci spolků je především organizována spolupráce na výchově mladých myslivců formou mysliveckých kroužků, přednáškové činnosti ve školách, organizováním mysliveckých dnů pro děti a podobně.

3 Didaktické a metodické aspekty volnočasových aktivit

Při přípravě a výběru činností, které budeme dětem předkládat v zájmových útvarech, je třeba dodržovat některé zásady a pravidla. Pro účely této bakalářské práce je nutné osvětlit některé pojmy, postupy, ze kterých vycházíme. Při přípravě jednotlivých schůzek dětí v zájmových útvarech používáme obecně známé didaktické zásady. Hry, které v práci předkládáme, jsou inspirovány prvky a zásadami zážitkové pedagogiky.

3.1 Zásady přípravy volnočasové edukační jednotky

V této podkapitole si představíme obecné zásady sestavování edukačních jednotek. Otto Obst ve své knize *Obecná didaktika* uvádí, že na počátku je nezbytná zodpovědná příprava struktury každé edukační jednotky.

Nejprve je důležité stanovit si obor, kterým se budeme zabývat. Určit si cílovou skupinu, pro kterou je aktivita směřována, případně věk a stupeň již získaných znalostí účastníků. Dále je vhodné rozdělit si celkové téma, kterému se budeme věnovat, na jednotlivé části. Například pokud se věnujeme myslivosti, rozdělíme si toto téma do jednotlivých skupin – myslivecké tradice, právo, kynologie a podobě. Určíme, jakou časovou dotaci přidělíme jednotlivým tématům. Dále si musíme určit, co bude požadovaným výstupem. (Obst, 2017, s. 44)

Pro dosažení požadovaných výstupů je potřeba vhodně zvolit jednotlivé cíle výuky. Cíle výuky členíme do třech oblastí.

Na cíle vzdělávací (kognitivní), při vytváření těchto cílů se zaměříme na získávání poznatků.

Dále jsou to cíle postojevé (afektivní). Při stanovování tohoto cíle se zaměříme především na získání a posílení vztahů ve skupině, vztahu k probíranému tématu a k okolí.

Třetí oblastí ve stanovování cílů je oblast výcviková (psychomotorická). Zde se zaměřujeme na praktické dovednosti, fyzickou zdatnost manipulaci s nástroji a podobně. Při stanovování cílů vždy dbáme na jejich komplexnost, konzistentnost, kontrolovatelnost a praktičnost. (Obst, 2017, s. 45)

Při stanovení kognitivních cílů používáme především Bloomovu taxonomii výukových cílů. Bloomova taxonomie má dvě dimenze, dimenzi kognitivních procesů a dimenzi znalostí. Dimenze kognitivních procesů má šest kategorií a uvozujeme ji aktivními slovesy. Znalostní dimenze má čtyři kategorie a uvozujeme ji podstatným jménem. (Obst, 2017, s. 50)

Pro stanovení postojoyých afektivních cílů používáme Niemierkovu taxonomii, která se skládá ze dvou úrovní. První nazýváme účast na činnosti a druhou systém činností. (Obst, 2017, s. 51)

Pro stanovení výcvikových psychomotorických cílů se používá taxonomie R. H. Davey. Obsahuje pět kategorií, které jsou odvozeny od fází utváření pohybových dovedností. Názvy těchto pěti fází celkem výstižně odrážejí jejich obsah. Nejprve začínáme imitací nápodobou, poté navazuje manipulace a praktická cvičení, poté zpřesňování, koordinace a automatizace. (Obst, 2017, s. 53)

Po stanovení výukových cílů přichází na řadu výběr učebních úloh. Učební úlohy dělíme tak jako výukové cíle na úlohy kognitivní, psychomotorické a afektivní. Učební úlohy jsou veškerá zadání, která v průběhu výukové jednotky zadáváme. Mají širokou škálu zadání, od jednoduché reprodukce poznatků až úkoly vyžadující složité tvořivé myšlení. Pro vytváření učebních úloh můžeme použít taxonomii D. Tollingerové. (Obst, 2017, s. 55)

Další věc, na kterou se zaměříme při sestavování výukové hodiny, jsou metody výuky. Metoda výuky je učitelem projektovaný model činností, který realizuje interakci mezi učitelem a dítětem. Dítě si při ní osvojuje učivo. Výukové metody klasifikujeme do tří tříd: metody informačně receptivní, problémové a výzkumné. Jednotlivé metody jsou charakterizovány konkrétními postupy. Mezi informačně receptivní metody patří přednáška, výklad, instruktáž, demonstrační výklad, řešení neproblémových úloh, rozhovor. Mezi problémové metody patří problémový výklad, demonstračně problémový výklad, heuristický, sokratický rozhovor, řešení problémových úloh, řízená diskuze, didaktická hra apod. Výzkumné metody jsou samostatná experimentální teoretická činnost, řešení badatelských úloh. (Obst 2017, s. 67)

Dalším krokem je sestavit si strukturu hodiny. Nejprve naplánujeme časovou dotaci pro výukovou jednotku. Zajistíme si pracovní podmínky a poté volíme organizační formu výuky. Organizační formu výuky dělíme na individuální, hromadnou anebo smíšenou. Organizační forma výuky tvoří vlastně nějaký rámec, ve kterém se výuka umožňuje nebo provádí. S organizační formou výuky je dobré experimentovat. V případě netradičních forem výuky naučíme děti spolupracovat a vyhneme se nudě ve výuce. (Obst 2017, s. 58)

V přípravě musíme také zohlednit zvláštní didaktická hlediska: předběžné znalosti dětí, které klíčové kompetence budeme chtít u dětí rozvíjet, jak budeme děti motivovat, jak budeme provádět individuální přístup k žákům, jak budeme zjišťovat výsledky dětí. (Obst 2017, s. 80)

3.2 Hra

Hrou můžeme vidět svobodné jednání, které je jen tak, z vlastní vůle. Ze hry nemáme zpravidla žádný užitek ve formě materiální. Hra často hráče zcela zaujme, uskutečňuje se ve zvlášť určeném čase a zvlášť určeném prostoru. Každá hra má svá přesně určená pravidla. (Pelánek, 2001, s. 9)

Podle pedagogického slovníku je hra činnost, lišící se od práce a učení. Na hru nahlížíme z několika hledisek: hledisko poznávací, procvičovací, emocionální, pohybové, motivační, tvořivostní, fantazijní, sociální, rekreační, diagnostické a terapeutické. Hry jsou určené pro jednotlivce, menší skupiny nebo velké skupiny hráčů. K provozování některých her jsou nutné speciální pomůcky a mohou vyžadovat také speciální prostředí. Hra má podobu sociální interakce s přesně stanovenými pravidly. (Průcha a kol., 1995, s. 75)

Hry se vyznačují těmito znaky:

Hra jako znak – hra je na něco nebo někoho, na něco, co se liší od skutečnosti. Při hře nejsou věci zcela reálné.

Emocionální angažovanost – ve hře je vzrušení, které je rozdmýcháváno soutěživostí. Hráč musí prokázat vlastní schopnosti a dovednosti proto, aby ve hře obstál.

Pravidla – hry se hrají podle pravidel. Pokud hráč nedodrží pravidla, následuje trest nebo sankce.

Soutěž – hráči nebo skupiny hráčů hrají proti sobě. Případně mohou hrát proti nastavení hry nebo časovému limitu.

Cíl – cílem všech hráčů ve hře je hru vyhrát. Jiný cíl ve hře sleduje pedagog, který hru uvádí. Cílem pedagoga je prostřednictvím hry přivést hráče k porozumění, postojům a dovednostem. (Činčera, 2007, s. 10)

Třídění her

Hry můžeme dělit podle několika hledisek. Pro náš účel bude vhodné použít třídění podle cílů, které sleduje pedagog u dané hry:

- intelekt – tyto hry jsou zaměřeny na rozvoj paměti logického myšlení, taktiku, pozornost, smyslové vnímání apod.,
- tvořivost – zde rozvíjíme fantazii, představivost, originalitu,
- vůle – rozvíjíme trpělivost, psychickou vytrvalost, sebeovládání,
- motorika – zde rozvíjíme pohybové dovednosti, obratnost, rychlost, sílu,
- sebepojetí – rozvíjíme poznání sebe sama, sebedůvěru a samostatnost,
- sociální dovednosti – tyto hry jsou zaměřené na rozvoj týmové spolupráce, komunikace, zodpovědnosti. (Hanuš, 2009, s. 86)

Příprava hry

Na počátku každé hry, kterou chceme uvést do praxe, je důležitá její příprava. Ta by měla být svědomitá a měla by splňovat všechny postupy k úspěšnému uvedení hry. Každá hra by měla mít svůj název. Často se stane, že si hráči postupně název upraví dle svých představ. Měl by u každé hry být také uveden její autor. V další části je potřeba stanovit si cíle hry a zaměřit se na popis pro koho je hra určena. Kolik hráčů, jejich věk, pomůcky a prostředí je pro hru optimální. Je také potřeba stanovit si délku hry, počet opakování a denní dobu. Před každou hrou je důležitá motivace hráčů. Ta by měla každého účastníka nabudit a inspirovat k zapojení se do hry. Měla by v nich probudit zájem o dané téma. Pokud jsou již hráči pro hru dostatečně namotivováni přichází na řadu pravidla a postup hry. Ta by měla být vždy srozumitelná a jasně daná pro všechny zúčastněné. Pokud se během hry objeví nějaký zádrhel týkající se pravidel, je vhodné a doporučuje se i během hry pravidla zopakovat, upravit, případně dovysvětlit. Po ukončení hry přichází na řadu reflexe. Některé hry vyžadují následné zhodnocení nejen autorem hry, ale také jejími účastníky. Je dobré zaměřit se na průběh hry a dát prostor k vyjádření svých pocitů ze hry všem zúčastněným. Hru jako takovou můžeme přizpůsobit vlastním zkušenostem, věkovým kategoriím nebo zaměřením. Proto je vhodné hru také doplnit o její modifikace. (Pelánek, 2008, s. 104-119)

3.3 Zážitková pedagogika

V podání Prázdňinové školy Lipnice je zážitková pedagogika výchova zážitkem, kdy je kladen důraz na osobnostní dynamiku, emoční bilanci a cílenou dramaturgii projektů. Tyto projekty se vyznačují velkou mírou nasazení, ve všech oblastech. Střídáním činností a prostředkem je vyvoláván ojedinělý zážitek, který je zpětnou vazbou směřován k sebepoznání a k seberozvoji. (Hanuš a Chytilová, 2009, s. 16)

Podobně se na zážitkovou pedagogiku dívá i Pelánek, který říká, že zážitková pedagogika se především zaměřuje na prožitky a postoje. Je postavena na principech prostřednictvím zážitku a rozšiřováním komfortní zóny. (Pelánek. 2008, s. 24)

Flow

Flow můžeme chápat jako zaujetí hrou, absolutní ponoření se do hry nebo do fiktivní situace. Při tomto stavu pozorujeme, že hráči jsou do hry absolutně ponořeni, jsou kreativní, soustředění, věnují se jen řešení úkolů souvisejících s hrou. Typickými znaky stavu flow je ztráta rozpaků, koncentrace na řešení úkolů ve hře, přítomnost jasných cílů, proměna vnímání času, přítomnost jasné zpětné vazby. Flow se dostavuje, pokud náročnost a výzvy ve hře jsou

v rovnováze s dovednostmi hráčů. Pokud jsou cíle stanoveny příliš vysoko, hráči pociťují frustraci a strach z nemožného. Pokud jsou cíle stanoveny příliš nízko, vyvolává to u hráčů nudu. Stav flow obsahuje tři hlavní složky: koncentraci, to je stav absolutního pohlcení aktivitou, zájem, ten je základním předpokladem pro udržení motivace, a zábavy, se kterou souvisí pocit uspokojení. (Činčera, 2007, s. 17)

Komfortní zóna

Předpokladem pro úspěšné učení zážitkem je neustálé a pozvolné narušování naší komfortní zóny. Komfortní zóna je oblast našich zkušeností, ve které se cítíme bezpečně. Při bezpečném učení zážitkem vytváříme situace, kdy jednotlivce přivádíme na okraj jejich komfortní zóny. Tím je nutíme jejich komfortní zónu rozšiřovat. Při rozšiřování komfortní zóny postupujeme pozvolna a každému poskytujeme dostatečnou podporu jak na fyzické, tak především na psychické úrovni. K nejlepším výsledkům dochází, pokud situaci vnímáme jako nebezpečnou a dobrodružnou, ale přitom jsme v bezpečí. Pokud je ale náročnost úkolů vysoká, můžeme se dostat do zóny ohrožení a v této zóně již pociťujeme příliš velké nebezpečí a k učení již nedochází. (Pelánek, 2008, s. 26)

Kolbův cyklus

Kolbův cyklus vychází z teorie, že lidé se nejlépe učí vlastní zkušeností a prožitkem. Na základě této teorie navrhl David Kolb schéma učení, které využívá k učení vlastní bezpečnou zkušenost. Kolbův cyklus k učení využívá neustále se opakující spirálu čtyř fází. První fází je zkušenost. Pro náš účel si můžeme zkušenost představit jako vlastní aktivitu. Laicky řečeno, je to právě ta akce, kterou prožíváme. Druhou fází je ohlédnutí. Zde řešíme, co se vlastně stalo, co se dělo. Ve třetí fází dochází k hodnocení toho, co jsme udělali. Zhodnotíme, co jsme udělali špatně, co jsme pokazili, a naopak co se nám podařilo a povedlo. Ve čtvrté fází naplánujeme postup na příště. Jak budeme stejnou situaci příště řešit. K učení vlastně dochází neustálým opakováním modelových situací a následnému vyhodnocování vlastních zkušeností. (Pelánek, 2008, s. 25)

Zpětná vazba

Principy zážitkové výchovy se především obracejí na zpětnou vazbu. Ve zpětné vazbě zhodnotíme jednotlivé fáze Kolbova cyklu. Hráčům zpětnou vazbou pomůžeme si uvědomit, co vlastně prožili, co se vlastně stalo. Pomocí zpětné vazby hráči společně sdílí společný prožitek a hledají nová řešení pro příští opakování. Zpětná vazba může mít různé formy.

Nejčastější formou je rozhovor a společné zhodnocení zážitku. Zpětná vazba může být vedena i formou vyjádření zážitku, tvořením, případně dramatizací. Zpětná vazba je založena především na položení správných otázek. Volíme otevřené otázky tak, aby dávaly prostor pro samostatné vyjádření pocitů hráčů. (Pelánek, 2008, s. 25–116)

4 Osobnost dítěte v mladším školním věku

Mladší školní věk je převážně uvozován nástupem dítěte na základní školu, tedy mezi 6. a 7. rokem věku a končí přechodem na druhý stupeň základní školy tedy mezi 11. až 12. rokem věku. V tomto věku se dítě poprvé setkává s velmi mocnou institucí, jako je škola. Škola je instituce, kterou musí respektovat. Poprvé se setkává s autoritou, kterou respektují i rodiče. Pro dítě je tedy velmi důležité zvládnout úspěšně nástup do školy, uspět nejen jako žák, ale i jako spolužák a kamarád. Pokud se dítěti nepodaří uspět ve školním procesu, bude to mít vliv na výběr jeho budoucího povolání. Pokud nedokáže navázat dobré kontakty se svými spolužáky, bude to mít vliv na jeho sociální zařazení v dospělosti. (Vágnerová, 1999, s. 107)

V praktické části této práce je vytvořen soubor her zaměřených především na děti, které navštěvují myslivecké kroužky. S nástupem dětí do školy často přichází i první zkušenost se zájmovou činností formou kroužku. V tomto věku lze u dětí přirozeně vzbudit zájem o daný obor, a proto považují za nutné vysvětlit některé osobnostní rysy této věkové kategorie. Na tuto kategorii dětí jsem se zaměřila, protože je to věk, kdy děti hledají a třídí oblasti svého zájmu a je vhodné jim předložit co nejširší škálu možností.

4.1 Charakteristika dítěte

Období mladšího školního věku můžeme označit pro dítě za velmi stabilní období. Z pohledu psychoanalýzy můžeme říci, že se jedná o období realizmu. Dítě se snaží pochopit svět takový, jaký je. Na začátku tohoto období dítě bezvýhradně přijímá autoritu učitele nebo vychovatele. Proto toto období můžeme také nazvat „naivní realizmus“. Až s příchodem období puberty se stávají jeho názory kritičtějšími „kritický realizmus“. (Langmajer, Krejčířová, 2007 s. 118)

V lidském životě můžeme označit toto období za dobu pozvolných změn. Dítě se rovnoměrně vyvíjí jak po stránce rozumové, tak po stránce sociální a fyzické. Vývojové změny v tomto období nejsou příliš bouřlivé, ale přesto znatelné.

4.2 Tělesný vývoj

Přesto, že děti v tomto období neprocházejí bouřlivým tělesným vývojem, mohou být na počátku školní docházky velké rozdíly ve fyzické podobě jednotlivých jedinců. Především u

děvčat může docházek k rychlejšímu růstu. Dochází ke zvětšení objemu srdce, zvyšuje se hmotnost mozku, dochází k zdokonalení nervového vzruchu, zlepšuje se činnost svalů a kloubů. V období kolem 8. roku věku je tento vývoj zpomalen. (Šimíčková, Čížková, 2005, s. 84)

Tyto změny mají za následek lepší koordinaci pohybů dítěte. Pohyby dítěte se stávají přesnější a úspornější. Především se vyvíjí jemná motorika, která je důležitá při nácviu psaní. U dítěte také dochází k nárůstu síly. (Langmajer, 2007, s. 113)

Proto je důležité v tomto období nabídnout dětem rozmanité možnosti fyzického rozvoje, například formou různých sportovních kroužků. V tomto období mají děti zájem o sportovní aktivity. Je tedy důležité, aby jim byly nabídnuty co nejrozmanitější druhy sportů. Děti v tomto období si jsou vědomy svého úspěchu a neúspěchu, proto potřebují v této oblasti často povzbuzení a podporu okolí. Protože děti fyzicky zdatnější mají i významnější postavení ve vrstevnické skupině, je důležité tyto dovednosti rozvíjet pro podporu jejich sebevědomí. (Langmajer, 2007, s. 120)

4.3 Psychický a sociální vývoj

V tomto období se u dítěte rozvíjejí také poznávací procesy jako je vnímání, paměť, pozornost, myšlení a obohacuje se řeč.

U vnímání se především jedná o přechod od konkrétního k všeobecnému. Na konci mladšího školního věku je vnímání téměř na úrovni dospělého. Dítě ale zatím nedisponuje zkušenostmi dospělého. Z počátku dítě používá mechanickou paměť. V průběhu prvního stupně přechází k používání záměrné paměti. Dítě si lépe pamatuje, pokud zná cíl a účel informací. Představy dítěte v mladším školním věku přestávají být spontánní a stávají se konkrétními. Dítě začíná používat představivost k vybavování si konkrétních věcí. V tomto období má pro dítě velký význam rozvoj pozornosti. Pozornost je na počátku školní docházky krátkodobá a pro její udržení je nutné často měnit tempo a druh činností. Proto je pro dítě důležité se naučit pozornost ovládat vůlí. V myšlení si dítě postupně osvojuje logické operace. Při svém logickém myšlení se především opírá o konkrétní jevy, které si lze představit. U řeči dochází vlivem učení čtení a psaní k rozvoji. Dítě si obohacuje slovní zásobu a rozvíjí se i skladba řeči a výslovnost. (Šimíčková, Čížková, 2005, s. 95-96)

V socializaci dítěte mladšího školního věku má hlavní podíl role žáka. Tato role je dítěti přidělena, sám si ji nevybral. S touto rolí současně přichází role spolužáka. Tyto role kladou na dítě nároky v oblasti přijímání autority učitele a přijímání norem chování, které škola

vyžaduje. Pro budoucí uplatnění a sebevědomý rozvoj dítěte je důležité, aby v obou těchto rolích uspělo. (Vágnerová, 1999, s. 116-117)

Při nástupu do školy dítě přijímá autoritu učitele jako hlavní. Proto je důležité, aby dokázalo naplnit požadavky, které na ně učitel klade a současně přijalo normy školního chování. Pokud se mu to podaří, získá prestiž ve společnosti. Tato prestiž je reprezentována různými odměnami. Role spolužáka naučí dítě několika důležitým socializačním dovednostem. Mezi důležité dovednosti patří spolupráce, solidarita, sebeovládání a sociální interakce. Dítě se učí uspět v sobě rovné sociální skupině. Získání postavení ve vrstevnické skupině je důležité pro jeho budoucí sebevědomí a další sociální vývoj. (Vágnerová, 1999, s. 117)

5 Myslivost

„Slovo myslivec je odvozeno od slova myslet, proto prosím milí adepti nejprve myslíte a potom teprve konejte.“

lidové moudro

5.1 Tradice myslivosti v českých zemích

Myslivost tak, jak je provozována v České republice, je světovou raritou a fenoménem. Dnešní způsob přístupu myslivců k péči o zvěř, krajinu a ke způsobům lovu jsou ve světě jedinečné. Proto také byla česká myslivost v roce 2011 zařazena na seznam nehmotného kulturního dědictví České republiky. V listopadu 2010 bylo sokolnictví zařazeno na listinu světového kulturního dědictví UNESCO. (Tisíc let české myslivosti, 2011)

Lov a lovectví je s lidskou společností spojen po celou dobu její existence. Samozřejmě v počátku to byl hlavně způsob zabezpečení obživy. Postupně, jak se hlavním zdrojem obživy stalo zemědělství, stal se lov výhradním právem panovníka a v některých oblastech i majitelů pozemků. Zde se jednalo převážně o lov drobné zvěře. Výsadou panovníka byl lov zvěře vysoké (především jelení). V průběhu 16. století vznikala první pravidla a zásady, které regulovaly lov. První zmínky o určování loveckých pravidel se datují již do doby knížete Boleslava I. Ten kolem roku 950 vydal nařízení, které stanovilo, že lov je výhradním právem panovníka. (Kolektiv autorů, 2014, s. 17) Rozvoj feudalismu přinesl zvyšování vlivu šlechty na úkor vlivu panovníka. Proto roku 1388 vydává král Václav IV. nařízení, ve kterém se uvádí, že lov je výsadou šlechty jako součást tzv. práva dominikálního. Pro panovníka byly vyhrazeny královské lovecké okrsky. Význam lovu pro obživu se snížil a přibližně v této době se lov stal povyražením a kratochvílí feudálů. Lovecké akce byly považovány za mužnou kratochvíli a sloužily především k prezentaci moci a majetku. (kolektiv autorů, 2014, s. 18)

Proslulou osobností a inovátorem způsobů lovu v českých zemích byl František Antonín hrabě Sporck. Ten v období baroka na našem území zavedl parforsní hony, troubení při lovech, úpravy honiteb a chov loveckých psů. Věnoval se zakládání obor, bažantnic a kačenáren. Hrabě Sporck je zakladatelem loveckého Řádu sv. Huberta v roce 1695. Řád sv. Huberta působí na našem území dodnes. (kolektiv autorů, 2014, s. 25)

V roce 1786, po zrušení nevolnictví, vydal císař Josef II. všeobecný honební patent. Toto nařízení uvolňovalo poddaným robotu, kterou museli vykonávat při lovech, také se

zabýval ochranou hospodářských plodin a ukládal hradit škody způsobené zvěří a při lovech. Právo myslivosti prohlašoval za právo státu. V tomto období byl zaveden intenzivní chov drobné zvěře na úkor chovu zvěře vysoké. (kolektiv autorů, 2014, s. 19)

S rozvojem výroby a obchodu v 18. století společnost začala preferovat lesnictví před myslivostí a lovem. Císař František Josef I. vydal v Olomouci dne 7. března 1849 patent o myslivosti č. 154, který určuje, že právo myslivosti je spojeno s vlastnictvím půdy. Vznikaly honitby, jak vlastní, tak společenstevní. Společenstevní honitby sdružovaly pozemky drobných vlastníků. Tato podoba hospodaření v lesích trvala téměř sto let. Počátkem 19. století se začal měnit i způsob lovu. Do pozadí se dostává způsob lovu sokolem pro maso a v důsledku ochrany přírody i čížba (odchyt ptáků). Velké šelmy jako je vlk a medvěd, byly prakticky ve volné přírodě vyhubeny. Do naší přírody byly importovány nové druhy bažantů, muflon, jelen sika a jelenec běloocasý. Ve 20. století se také do volné přírody dostal kamzík a byl vypuštěn rys ostrovid. (kolektiv autorů, 2014, s. 20)

Ve 20. století uzákonili myslivost na našem území přibližně v takové podobě, jako ji známe dnes. Po vzniku samostatné Československé republiky byla v roce 1923 založena Československá myslivecká jednota, dále jen ČSMJ. V roce 1929 vyšel tzv. malý honební zákon, který určoval doby lovu a hájení zvěře a nařizoval vydávání loveckých lístků. V době okupace bylo vydáno vládní nařízení č. 127/1941 a č. 128/1941 Sb., které zavedlo nejmenší přípustnou výměru honitby na 150 ha a bylo zavedeno povinné fyzické členství v České myslivecké jednotě. Těsně po osvobození v roce 1945 bylo právo myslivosti dále vázáno s vlastnictvím honebních pozemků. Po změně režimu v roce 1948 byly z pronájmu honiteb vyloučeny fyzické osoby. Nadále bylo povinné členství v ČSMJ. V roce 1961 byly sloučeny obě republikové společnosti ČSMJ a Svaz poľovníckych ochranných združení do jednoho spolku, ten se nazýval Československý myslivecký svaz (ČSMS). V roce 1962 vyšel nový zákon o myslivosti č. 132/1962 Sb. Tento zákon odlučoval výkon práva myslivosti od vlastnictví honebních pozemků. Vlastníky honebních pozemků byly v této době především organizace jako státní lesy, státní statky a zemědělská družstva. Proto tyto organizace musely právo myslivosti pronajímat mysliveckým sdružením. (kolektiv autorů, 2014, s. 20)

V tomto období se také často mluvilo o lidové myslivosti. Představa byla taková, že k myslivosti a lovu mají přístup široké masy myslivců všech společenských vrstev. Bohužel spousta pamětníků té doby věděla, že pro myslivce z lidu zbyla jen práce týkající se péče o zvěř. Lov především trofejové zvěře byl výsadou privilegovaných členů strany, často politických představitelů nebo ředitelů tehdejších státních podniků. V tomto období docházelo bohužel i k velmi necitlivému přístupu k přírodě jako celku. Upřednostňovala se mechanizace

v zemědělství, necitlivý přístup k obdělávání a hospodaření s půdou vedl ke zničení životního prostředí drobné zvěře.

Po politické změně ve společnosti byl v roce 1992 vydán nový zákon, který významně ovlivnil přístup k organizaci myslivosti. Opět se stalo řídicím orgánem Ministerstvo zemědělství, navrátilo se dobrovolné členství v ČMMJ, právo myslivosti bylo opět přiznáno majitelům půdy. (kolektiv autorů, 2014, s. 20)

5.2 Myslivecká spolková činnost

V minulosti byli myslivci vnímání jako podivíni a samotáři. Proto se v lidové tvorbě často zobrazuje postava ďábla v myslivecké uniformě. Můžeme si tedy myslet, že to bylo způsobeno proto, že myslivci se svými rodinami žili daleko od společnosti na samotách a honitbách, odloučení od společenského dění. Také soudím, že tuto představu často podporovali sami myslivci tím, jak na veřejnosti vystupovali. Málokdo přesně rozuměl jejich speciální mluvě a odloučenost od ostatních je předurčovala k velké samostatnosti. Jejich jednání a způsob života byl vždy spoje s určitým tajemstvím. Venkovští obyvatelé často věřili, že myslivci dokáží i kouzlit. Z tohoto důvodu se myslivcům nedařilo zakládat cechy a vést pestrý společenský život jako většině ostatních řemeslníků, kteří žili ve městech.

Jeden z prvních spolků, který sdružoval myslivce z povolání, byl založen na panství Schwarzenberků v Hluboké nad Vltavou v roce 1692. Myslivecké bratrstvo sv. Eustacha bylo založeno za účelem charitativní činnosti. Ve svých stanovách si také vytyčilo povinnost na dozírání nad prováděním a poctivým naučením se lovecké zdatnosti. Později bylo přejmenováno na Mysliveckou bratrskou pokladnu. (kolektiv autorů, 2014, s. 21)

V následujícím období bylo na našem území založeno několik spolků pro majitele půdy. Tyto spolky měly ve svých stanovách nejen péči o les, myslivost, ale například i zemědělství. Zde můžeme jmenovat například spolek Společnost pro orbu a svobodná umění v Království českém založený v roce 1769. V roce 1770 byla založena Zemědělská společnost na Moravě a ve Slezsku. V Praze vznikl v roce 1883 Spolek honební a ochrany zvěře později přejmenován na Ústřední spolek pro ochranu honby a chov loveckých psů v Čechách. Tento spolek sdružoval největší počet myslivců a lovců v celém Rakousku. Česká kmenorodní kniha psů byla založena v roce 1886. (kolektiv autorů, 2014, s. 21)

V první polovině minulého století se velmi dařilo myslivecké spolkové činnosti. Bylo zde založeno několik celonárodně významných spolků. První ryze český lovecký spolek byl

založený v Litovli roku 1904 a nesl název Lovecký klub v Litovli. Lovecký spolek pro Olomouc a okolí, který vznikl v roce 1912, sdružoval myslivce německé i české národnosti. Po vzniku Československa v roce 1918 začali jednat myslivečtí představitelé Žalman a Podhajský o sjednocení roztržitých mysliveckých spolků. Výsledkem jejich jednání byla ustanovující schůze konaná 22. dubna 1923 v Brně. Zde byla založena Československá myslivecká jednota. Prvním předsedou byl zvolen, Zdenko Slanina. Byla založena ústřední plemenná kniha československých loveckých psů a bylo zahájeno vydávání časopisu Stráž myslivosti.

Za okupace byl název změněn na Českou mysliveckou jednotu a nařízením č. 127 z roku 1941 bylo nařízeno povinné fyzické členství všem myslivcům. V roce 1943 vznikly okresní myslivecké spolky, které fungují v téměř totožné podobě dodnes.

Po roce 1948 byl do československé myslivecké jednoty dosazen národní správce. Spolková činnost byla podřízena a kontrolována z pozice státu. V padesátých letech byly do okresních a krajských výborů nařízeny nové volby. V roce 1958 se zavedly povinné chovatelské přehledky. Na mimořádném sjezdu v roce 1961 byl sloučen jak slovenský Zvaz polovníckých ochranných združení, tak Československá myslivecká jednota. Nová organizace měla název Československý myslivecký svaz. Po vydání nového mysliveckého zákona v roce 1962 byla zdůrazňována nutnost členství v Československém mysliveckém svazu a právo myslivosti mohlo být podstoupeno jen mysliveckým sdružením. (kolektiv autorů, 2014, s. 22)

V tomto období je i myslivecká spolková činnost podřízena politickému vedení komunistické strany. Myslivci jsou občané, kteří nosí zbraň, a proto je zde velký politický tlak na tzv. politickou bezúhonnost. Přesto se v tomto období podařilo zahájit tradici práce s mládeží formou mysliveckých kroužků, které vznikaly jak při mysliveckých sdruženích, tak při jednotlivých pionýrských skupinách. Toto snažení bylo korunováno v roce 1972 vznikem celostátní soutěže mladých myslivců Zlatá srnčí trofej.

Po změně režimu na počátku devadesátých let se myslivost vrací k osvědčeným tradicím. Název Československý myslivecký svaz byl změněn na dodnes požívaný názvem Českomoravská myslivecká jednota. Členství v ČMMJ se stalo dobrovolným. Na našem území působí i další spolky sdružující myslivce jako je například Řád sv. Huberta oficiálně schválený v roce 1992. Ten navazuje na tradici z roku 1695, kdy byl prvně založen hrabětem Františkem Antonínem Sporckem. Od roku 1992 zde působí i pobočka Safari Club International – Bohemia Charter, je to klub, který sdružuje a vzdělává myslivce na mezinárodní úrovni. K novějším patří i Asociace profesionálních myslivců ČR a další. (Kolektiv autorů, 2014, s. 23)

V rámci ČMMJ působí i několik dalších klubů jako je Klub sokolníků ČMMJ, Klub trubačů ČMMJ, Klub fotografů přírody při ČMMJ a od roku 2012 i klub Dámy české myslivosti z.s. Tato organizace sdružuje především ženy v myslivosti. Za svůj cíl si vybrala právě práci s mládeží a propagaci myslivosti jako rodiny. Spojuje je zájem v kynologii, hudbě a sokolnictví. (Škrnová, 2020, s. 59)

5.3 Zlatá srnčí trofej

V posledních letech je jako priorita propagačních komisí jednotlivých okresních spolků vedena práce s mládeží. Podporu mají jak vedoucí jednotlivých kroužků mladých myslivců, tak i osvětová činnost členů ČMMJ. Ti jsou často zváni do mateřských a základních škol na přednášky o myslivosti nebo lovecké kynologii. Často se také věnují osvětové činnosti v různých zájmových organizacích. Česká myslivost se také může pochlubit nejdéle působící dětskou soutěží Zlatá srnčí trofej dále jen ZST. Tato soutěž oslavila v roce 2022 svou padesátiletou tradici. (Myslivost, cit. 18. 2. 2023)

5.3.1 Historie soutěže Zlatá srnčí trofej

Prvním počinem pro pořádání přírodovědné soutěže pro děti bylo podepsání dohody o spolupráci mezi zájmovými svazy včelařů, rybářů, zahrádkářů, chovatelů, myslivců a Ústředním domem pionýrů a mládeže Julia Fučíka v Praze. Na základě této dohody se konala v roce 1971 jednodenní soutěž, která zahrnovala znalosti ze všech jmenovaných oblastí. První soustředění se konalo v Domě pionýrů a mládeže na Grébrovce. (Myslivost, cit. 18. 2. 2023)

V následujícím roce se tato soutěž přejmenovala na „Národní soustředění mladých přátel myslivosti a přírody“. Soustředění se konalo v základní škole Podřatá ve Velkých Karlovicích již jako vícedenní. Tento formát soustředění si vyžadoval zapojení více vedoucích, a proto organizátoři Ph. Dr. et. Mgr. Jaroslav Prošek Ph.D. a Doc. MUDr. et. Jiří Sedláček CSc. oslovili studenty 3. a 4. ročníků Lesnické fakulty v Brně. Tím získala soutěž odborné vedení. Již od čtvrtého ročníku vzešli účastníci národního kola z vítězů okresních kol soutěže Zlatá srnčí trofej. Byli rozděleni do několika kategorií: mladší žáci 3. - 5. třída, starší žáci 6. - 9. třída a kategorie dívek. Od roku 1975 byl o soutěž takový zájem, že bylo nutné soutěž doplnit i o samostatnou kategorii mladších dívek. V roce 1975 bylo potřeba z důvodu velkého počtu vítězů okresních kol soustředění nastavit jako čtrnáctidenní. Jeden týden pro kategorii A mladší dívky a chlapci a druhý pro kategorii B starší dívky a chlapci. Pro vyšší

odbornost soutěže bylo organizování soutěže umísťováno do středních odborných učilišť lesnických. Prvním bylo SOUL Kněžikdy, kde byla dětem k dispozici dančí obora. (Myslivost, cit. 18. 2. 2023)

Do historie ZST se významně zapsali manželé Ing. Jaroslav Vaníček a Mgr. Jarmila Vaníčková, kteří vnesli od roku 1988 zásadní prvky do organizace národního finále. Model, který se jim podařilo vytvořit, se v pořádání národního finále praktikuje dodnes. (Tisíc let české myslivosti, cit. 18. 2. 2023)

Bohužel po roce 1990 se změnil přístup některých okresních mysliveckých spolků k pořádání okresních kol ZST, a proto se čtrnáctidenní soustředění otevřelo i ostatním zájemcům o pobyt v přírodě a o myslivost. Soustředění již není výhradně pro výherce okresních kol ZST. Zpočátku ve finále soustředění soutěžily obě skupiny dětí odděleně, ale děti, které neprošly okresními koly ZST, prokazovaly srovnatelné znalosti, a proto dnes ve finále soutěží společně. (Myslivost, cit. 18. 2. 2023)

Účast na soustředění ZST a vůbec práce v Kroužku mladých přátel přírody a myslivosti ovlivnila své účastníky při výběru budoucího povolání. Někteří z nich se po dokončení studia vrací a vedou nové mladé adepty na soustředění. Mohou jim tak předat své získané zkušenosti. (Myslivost, cit. 18. 2. 2023)

Respekt v evropském kontextu si ZST získala v roce 1983, když ji byla v Paříži udělena Českému mysliveckému svazu kulturní cena CIC. (Myslivost, cit. 18. 2. 2023)

5.3.2 Pravidla soutěže Zlatá srnčí trofej

Soutěž Zlatá srnčí trofej je vyhlašována ČMMJ pro děti z kroužků Mladých přátel myslivosti a ochrany přírody a pro ostatní zájemce z řad jiných kroužků při ZŠ, DDM, nebo zájemců z řad veřejnosti. Je pořádána ve třech kolech a soutěží se v ní ve dvou kategoriích. První kategorie A děti z 3. -5. tříd základní škola a kategorii B děti z 6. - 9. třídy základní školy.

Soutěž je složena ze dvou částí. První část obsahuje teoretický test. Druhá praktická část je tvořena praktickou poznávací stezkou, kde děti určují exponáty z oblasti myslivosti a botaniky, případně střelbou ze vzduchovky. Soutěžní úkoly jsou vybírány z oblasti myslivecká výchova, myslivecká zoologie, péče o zvěř, lovectví a střelectví, myslivecká kynologie, botanika a ochrana životního prostředí, základy první pomoci.

První místní kolo probíhá v kroužcích a je složeno z teoretického testu a praktické části.

Okresní kolo pořádá OMS společně s místními zájmovými a přírodovědnými organizacemi. Je složeno z teoretického testu a praktické poznávací stezky v přírodě. Na stezce jsou použity exponáty z myslivecké praxe, pobytové znaky zvíře, botanické exponáty. Vítězové okresních kol postupují do národního kola. Okresní myslivecké spolky a ČMMJ přispívá vítězům okresních kol na účast v národním kole. Pokud se vítěz okresního kola nemůže národního kola zúčastnit, automaticky postupuje další v pořadí.

Národní kolo probíhá formou soustředění, do kterého postupují vítězové jednotlivých okresních kol, první tři umístění z každé kategorie předchozího ročníku. Národního kola se také mohou zúčastnit všichni zájemci o přírodu a myslivost. Národní kolo probíhá formou dvoutýdenního soustředění pro každou kategorii jednotlivě. Na závěr soustředění skládají děti náročnou teoretickou zkoušku formou testu a praktickou zkoušku v podobě naučné stezky. Hodnotitele národního kola vybírá Odborné oddělení sekretariátu ČMMJ Praha. (OMS Šumperk, cit. 18. 2. 2023)

6 Náměty na aktivity mysliveckého kroužku

V této kapitole se dostáváme k praktické části této bakalářské práce. V úvodu každé podkapitoly se seznámíme s danou tematikou myslivosti. Na daný obor bude navazovat zpracování hry, zaměřené na zopakování a upevnění si znalostí z oborů myslivosti.

6.1 Myslivecké zvyky a tradice

Myslivecké zvyky a tradice se utvářely v průběhu celé lovecké historie a jsou s lovem spjaty odjakživa. Jejich význam není jen praktický, ale má i morální základ. Některé činnosti mají zákonný podklad a určují zákony a směrnice, jiné se praktikují jen na úrovni zvykové či tradiční. Jejich závaznost vyplývá jen z vnitřního přesvědčení myslivce. Zachování těchto zvyků a tradic je projevem úcty k odkazu předků, vztahu k přírodě a lovené zvěři. Zároveň jimi prokazujeme naši mysliveckou morální úroveň.

Osobnost myslivce především určuje myslivecká morálka. Ta se projevuje především při těch činnostech, které nejsou přesně vymezeny zákonem či směrnicemi, ale kde se musí myslivec řídit vlastním citem. Myslivec rozhoduje o životě a smrti lovené zvěře, proto musí sám být na nejvyšší mravní úrovni. Ten, kdo nedodržuje vysoký mravní kodex, si v myslivecké komunitě vyslouží velké opovržení. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 31)

Známým mysliveckým zvykem je myslivecká mluva. Protože byla myslivost kdysi povoláním, vyvinul se jakýsi profesní jazyk, který si udržel svůj význam dodnes. Je ctí každého myslivce používat mysliveckou mluvu při všech konáních. Mezi známé zvyky patří i myslivecké odívání. Základní barvou jsou odstíny zelené, doplněné při slavnostních příležitostech o barvu bílou a černou. Při práci se může použít kombinace s hnědou či šedou barvou. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 32)

Specifickými zvyky jsou zvyky praktikované při lovech. Společné lovy začínají předepsanými nástupními útvary, s předepsaným troubením na B – trubky. V průběhu lovu se vzdává pocta ulovené zvěři tradičním způsobem uložení – výloží. Výřad je předepsaný slavnostní způsob ukončení společného lovu. Úctu k ulovené zvěři symbolizují úlomky, které se předávají úspěšným lovcům spárkaté zvěře, vybraných druhů pernaté zvěře a dravé zvěře. Při osamělém lovu se drží stráž u zhaslého kusu. Ta má symbolizovat modlitbu či jisté zamýšlení nad koloběhem života a pokoru lovce. Pro orientaci a dorozumívání při

osamocených lovech se používá systém záloмок, značek pomocí zalomených nebo uříznutých větviček. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 33)

Specifickými pravidly se řídí tzv. myslivecké právo. Myslivecké právo je nárok lovce na jedlé vnitřnosti uloveného kusu. Pokud sám lovec ulovený kus nevyvrhl, patří toto právo průvodci, který se o vyvržení kusu postaral. V tomto zvyku je zahrnuto právo lovce na loveckou trofej, mezi kterou řadíme parohy, parůžky, toulce, háčky, kélce, zbraně kňourů, kamzičí vous, slučí vous, lebky šelem a další. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 34)

Dalším tradičním pravidlem je zásada první kule poslední brok. Tato zásada se uplatňuje při společných lovech. Zde platí, že za lovce se považuje ten střelec, jehož kule první zvěř smrtelně zranila i přesto, že po kusu střílelo více lovců nebo musel být proveden dosled. Poslední brok znamená, že za lovce drobné zvěře se považuje ten, který po zvěři páčil jako poslední. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 36)

Se společnými lovy je spojována i tradiční oslava ukončení společného lovu tzv. poslední leč. Při poslední leči se dodržují tyto zvyky. Na zdar lovu a myslivosti se připijí levou rukou. Prohřešky, které byly zaznamenány v průběhu společného lovu, řeší žertovnou formou myslivecký soud. Mezi nejemotivnější zvyk patří přijímání mezi myslivce. Tento ceremoniál má předepsaný průběh. Přijímaný myslivec poklekne na pravé koleno a jeden ze zkušenějších kamarádů jej třikrát udeří loveckým tesákem na rameno za pronášení těchto veršů.

„První úder k připomínce mysliveckých mravů platí,

vždy a všude musíš je i nadál zachovati.“

„Druhý dávám k poctě české myslivosti,

chraň ji vždycky s pevnou bedlivostí.“

„Třetí vedu jménem mysliveckých druhů,

a přáním Myslivosti zdar bud' vítán v našem kruhu.“

Přijímání za myslivce je možné uskutečnit jen jednou v životě. Opakovaně se provádí pasování na lovce, a to vždy při ulovení prvního kusu trofejové zvěře, například pasování na lovce jelena. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 36)

K mysliveckým tradicím patří například trestání provinění při lovech. K udělení tohoto trestu docházelo spíše v minulosti. Pokud se lovec dopustil nějakého prohřešku při lovu, musel se položit přes ulovený kus spárkaté zvěře a byl vyplacen třemi ranami plochou stranou sekáče. K historickým tradicím patří také lovecké pokřiky a průpovídky. Jednalo se především o veršované říkanky, které sloužily při dorozumívání při lovu. Protože myslivci často žili odděleně o samotě na svých myslivnách v lesích, vedl jejich způsob života ke

vzniku různých mysliveckých pověr a mýtů. Úspěch při lovu se často připisoval i tradičním mysliveckým patronům jako je sv. Hubert, sv. Eustach, římská bohyně Diana, nebo řecká bohyně Artemis. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 37)

Již od nepaměti byla myslivost a lovectví námětem nespočetných kulturních památek. Již v prvních kronikách pojednávajících o historii českého národa jsou zmínky o loveckých výpravách našich králů. Odborné publikace o myslivosti byly psány jak v německém, tak českém jazyce. Později se lovecké náměty objevují i v beletrii a samostatnou kapitolou jsou myslivecké kalendáře. V hudbě se především uplatnil lovecký roh. Lovecké motivy se uplatňují například v dílech Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka a Leoše Janáčka. Ve výtvarném umění jsou lovecké výjevy zobrazovány tradičně od samého počátku lidstva. Setkáme se jak s kresbami, malbami, sochami, tak v dnešní době nově i s uměleckou fotografií. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 41)

Stežka mysliveckých tradic

Cíl: V kognitivní rovině hráč rozpozná jednotlivé druhy záloмок. Dokáže zodpovědět zadané úkoly a vyluštit tajenku.

V oblasti afektivní se hráč spoléhá na vlastní názor při hledání správného směru cesty. Samostatně řeší zadané úkoly. Uvědomuje si nutnost samostatného rozhodování při pohybu v přírodě a dokáže se sám zorientovat.

V oblasti psychomotorické získá zkušenost s pohybem v přírodě. U delších tras i fyzikou vytrvalost. Cílem aktivity je naučit hráče rozpoznávat jednotlivé druhy záloмок a orientovat se podle nich v přírodě. Hráči se naučí vyjmenovat části těla jednotlivých druhů zvěře mysliveckou mluvou. Vyzkouší si samostatnou práci, naučí se samostatně rozhodovat při hledání cesty a plnění úkolů. Po vyzkoušení aktivity si hráči uvědomí, že při pohybu v přírodě spoléháme na vlastní názor a rozhodování. Pro nalezení správné cesty využijí znalosti získané například na učebně. Také zjistí, že pečlivá příprava nám pomůže k dobrému výsledku při hře i v běžném životě.

Účastníci: Účastníky budou děti z mysliveckého kroužku, děti na letním táboře, případně škole v přírodě.

Místo: Tento tip her se nejčastěji hraje ve venkovním prostředí, les, park, polní cesty, louky. Pokud hrajeme například ve škole, můžeme použít i školní chodby nebo přechody mezi pavilony.

Čas: Časová náročnost této aktivity je dána délkou trasy a počtem úkolů, které mají hráči plnit. Kratší varianta může mít cca 1 hodinu, delší celé dopoledne, cca 3-4 hodiny.

Materiál: Pro přípravu hry potřebujeme různé druhy záloмок. Záloмки musí být v dostatečném množství. Připravíme si také úkoly, které budou děti v průběhu hry plnit. Pro účel této hry vybereme úkoly z oblasti mysliveckých tradic. V cíli trasy by měla na děti čekat odměna například formou sladkostí, vhodnější může být vyluštěná tajenka.

Rizika: Rizikem této hry je pohyb po lesních a polních cestách. Dalším rizikem může být přehlédnutí záloмок nebo jeho nesprávné vyhodnocení. Hráči by se mohli v lese ztratit. Hráči nenajdou některý z plněných úkolů a nedokáží na konci vyluštět tajenku. Úkoly je nutné zvolit tak, aby alespoň na většinu dětí znaly odpověď.

Pravidla: Ve hře může hrát každý hráč za sebe a získávat body za splněné úkoly, nebo pokud je hra náročnější, mohou hráči hrát v teamech. Hráči na začátku dostanou hrací kartu, na které je zapsán počet úkolů na trase. V hrací kartě je také zapsána tajenka, kterou musí na konci trasy hráči vyluštět. Body získává ten hráč, který správně vyluští tajenku.

Motivace: Nejčastější motivací je získání bodů za tajenku. Jako další část motivace můžeme použít i vymyšlený příběh se záhadou, kde klíčem k vyřešení záhady může být právě vyřešená tajenka.

Realizace: Při přípravě hry je nejprve nutné vytyčit trasu. Pro vytyčení trasy použijeme různé druhy záloмок. Pro začátek použijeme záloмок hlavní, který v myslivecké mluvě říká pozor, něco se bude dít. Následují záloмки směrové, které nám udávají směr pohybu zvěře. Pro označení místa s úkolem můžeme použít například záloмок nástřelný, ten udává místo, odkud bylo na zvěř vystřeleno, případně i záloмок výstražný. Tímto způsobem vyznačíme celou délku trasy a na označená místa schováme kartičky nebo obálky s otázkami, které mají hráči zodpovědět nebo písmenka do tajenky. Hráče vysíláme na stezku postupně v takovém časovém intervalu, aby se na trase nepředbíhali a nenapovídali si. Hráči se na trase orientují podle záloмок, hledají a plní schované úkoly. Na konci trasy čeká na hráče rozhodčí, který zkontroluje správnost vyluštěné tajenky a přidělí hráčům body.

Hra může mít i těžší variantu, kdy na trase plněním úkolů nezískají hráči přímo znění tajenky nebo odpovědi na zadanou otázku, ale získávají jen indicie, například názvy různých částí těla zvěře mysliveckou mluvou a ze získaných informací hádají, o jakou zvěř se jedná.

Reflexe: V první fázi reflexe se budeme hráčů ptát, co se na trati dělo. Jak se cítili například při hledání cesty. Zeptáme se, zda všichni bezpečně došli a podařilo se jim najít správnou cestu. V druhé části se budeme ptát proč si myslí, že se jim některé úkoly nepodařilo vyřešit nebo najít, nebo jak se jim podařilo najít správnou cestu.

Na závěr necháme hráče prodiskutovat postup na příští kolo hry. Dáme jim prostor na vlastní plánování vhodnějšího postupu. Reflexi povedeme rozhovorem s hráči. Nejprve se jich zeptáme, zda všichni bezpečně došli na konec stezky, zda se všem podařilo najít všechny ukryté úkoly. Dotážíme se také, jak se hráčům podařilo zodpovědět nalezené úkoly. Pokud zjistíme, že některý z hráčů zaznamenal během hry nějaké potíže, zabloudil, musel se vracet, nenašel úkol a podobně, pokusíme se zjistit, co bylo jejich příčinou a pokusíme se je pro příští kola vylepšit. Problémem mohla být například chybně umístěná značka, nebo bylo příčinou bloudění chybné vyhodnocení značek. Zjistíme i příčiny chybných odpovědí na zadané úkoly, například příliš velká obtížnost nebo velké rozdíly ve znalostech hráčů. Nakonec necháme jednotlivé hráče společně prodiskutovat a najít účinnější postup pro příští hru.

Vlastní reflexe: Tuto hru jsem s dětmi z kroužku mladých myslivců hrála jako přípravu na okresní kolo Zlaté srnčí trofeje. Jako největší nedostatek se při hře ukázalo časové rozložení a nedostatečné rozestupy mezi jednotlivými hráči. Zdatnější hráči s hlubšími znalostmi dokázali rychle zodpovědět a splnit úkoly, a během trasy dobíhali hráče před nimi. Příště bude vhodnější v první části poslat zdatnější děti před nováčky. Starší děti se také dokázaly lépe orientovat v terénu a rychleji našly správný směr cesty. Mladší děti více bloudily a pro příště bude lepší připravit stezku tak, aby byla trasa jednoznačnější. Co se týká obtížností úkolů, osvědčila se varianta dvojí obtížnosti. Děti ve skupině A (3. -5. třída) měly bílé lístečky a děti skupiny B (6. -9. třída) měly šedé lístečky. Během hry jsem si také ověřila úroveň znalostí jednotlivých hráčů a získané poznatky jsem mohla promítnout do přípravy na učebně. Hra se v kroužku líbila. Děti se prošly na čerstvém vzduchu a organizace nebyla příliš náročná.

6.2 Myslivecké právo

Již od středověku bylo zákonem nebo nařízením upravováno právo lovu. Právo lovit náleželo panovníkovi a ten rozhodoval, komu je prodá nebo pronajme. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 44)

V dnešní době se myslivost řídí těmito základními předpisy - zákonem o myslivosti č.449/2001 Sb. a jeho prováděcími vyhláškami. Také zákony, které se k myslivecké činnosti vztahují. Jako je například zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, zákon České národní rady č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a jiných souvisejících zákonů.

Tyto právní předpisy především definují veškeré činnosti týkající se myslivosti a definují pojem zvěř. V zákoně o myslivosti jsou také přesně definovány pojmy pro myslivost

nezbytné. Zákon definuje samotnou myslivost jako činnost, která je prováděna v přírodě, ve vztahu k volně žijícím živočichům, jako součásti přírodního bohatství. (Kolektiv autorů, 2014, s. 132)

Pro myslivce je tedy nezbytné osvojit si znalost zákonů souvisejících s jejich činností, znát výklad pojmů jako jsou honební a nehonební pozemky, právo myslivosti, držitel honitby, uživatel honitby, normovaný stav zvěře, minimální stav zvěře. (Kolektiv autorů, 2014, s. 133)

Jednou z oblastí mysliveckého práva je také ochrana myslivosti. Tato oblast řeší například, co je zakázáno v zájmu ochrany zvěře, jakým způsobem jsou v honitbě budována myslivecká zařízení, omezení vstupu do honitby, zabránění škod na zvěři, povinnosti uživatelů honiteb.

Zákon o myslivosti také stanovuje oprávnění a povinnosti myslivecké stráže. Mysliveckou stráž ustanovuje orgán státní správy. Myslivecká stráž vykonává určitou kontrolu lovců v honitbě, může za zákonem daných podmínek kontrolovat lovce v honitbě, odebírat jim nepovolená lovecká zařízení, usmrcovat zavlečené druhy zvířat, zdivočelá zvířata a podobně. (Kolektiv autorů, 2014, s. 136)

Do této oblasti myslivecké činnosti také patří tvorba, pronájem, využití a zánik honiteb, vznik a zánik honebního společenstva, činnost mysliveckého sdružení. Nedílnou součástí mysliveckých norem je i myslivecké hospodaření v honitbě a lov zvěře. Za tuto oblast zodpovídá myslivecký hospodář. Proto je nutné znát, jaká kvalifikace opravňuje člena mysliveckého sdružení k výkonu funkce mysliveckého hospodáře. Jaké jsou jeho povinnosti a práva. Jaké informace musí obsahovat plán mysliveckého hospodaření v honitbě. Jaké doklady jsou potřebné k výkonu myslivosti. Co je to lovecký lístek, povolenka k lovu, plomba a lístek o původu zvěře. (Kolektiv autorů, 2014, s. 138)

Důležitou normou je také zákon o střelných zbraních a střelivu. Ten například vymezuje pojmy, zbrojní průkaz, průkaz zbraně a stanovuje zkoušky odborné způsobilosti pro držitele loveckých zbraní. Dále v tomto zákoně najdeme informace o jednotlivých kategoriích zbraní. (Kolektiv autorů, 2014, s. 145)

Smím lovit?

Cíl: V kognitivní oblasti hráči dokáží přiřadit jednotlivé doklady nutné k povolení lovu v České republice k institucím, které tyto doklady vydávají. Dokáží vyjmenovat určené doby lovu vybraných druhů zvěře.

V afektivní oblasti si uvědomí souvislosti dob lovu zvěře s obdobím hájení zvěře a kladením mlád'at.

V oblasti psychomotorické si procvičí hod předmětem na cíl a pohyb v obtížném lesním terénu. Cílem hry je ujasnit si doklady a zkoušky, které jsou nutné k získání povolení k lovu v podmínkách české myslivosti. Získat a prohloubit si informace o dobách lovu zvěře. Procvičit si hod na cíl zvoleným předmětem. Uvědomit si, že zvěř chráníme a pečujeme o ni právě dodržováním dob lovu zvěře. Dále si hráči propojí souvislosti s dobou lovu zvěře a obdobím kladení mlád'at, přípravou zvěře na zimní období. U trofejové zvěře si uvědomí souvislost doby lovu a říje.

Účastníci: Účastníky budou děti z přírodovědných kroužků a mysliveckých kroužků, které disponují znalostmi z oblasti mysliveckého práva.

Místo: Místem pro tuto hru může být školní zahrada, park, hřiště případně les. Příhodný je pro tuto hru jakýkoli prostor, do kterého můžeme umístit stojany s terči, nebo můžeme využít jako terče stromy v přírodě.

Čas: Tato hra je náročnější na čas. Dobu musíme především přizpůsobit počtu hráčů a počtu druhů lovené zvěře. Čím je hráčů více a čím máme více druhů lovené zvěře, tím je hra delší. Přibližně 2-3 hodiny s malou přestávkou na občerstvení.

Materiál: Pro hráče vyrobíme kartičky, které budou představovat doklady potřebné pro lov (lovecký lístek, zbrojní průkaz, povolenku lovu), kartičky s obrázky lovené zvěře, od každého několik kusů, míčky, nebo šišky, kterými budeme házet na terč (jako terče můžeme použít například stromy v lese). Předem je potřeba přichystat i otázky z oboru loveckého práva a otázky na dobu lovu jednotlivých druhů zvěře. Případně si nachystáme k otázkám i správné odpovědi pro hladký průběh hry. Barevné fáborky na vymezení prostoru, ve kterém se hráči mohou pohybovat.

Rizika: Hra je celkem složitá a vyžaduje hluboké znalosti z oboru myslivosti, proto ji hrajeme s hráči staršími a s těmi, kteří mají dostatečné znalosti. Pro mladší děti musíme vhodně vybrat otázky z jednotlivých oborů. Případně vybrat jen základní druhy lovené zvěře. Pro zdárný průběh a úspěch ve hře je nutné zvolit i správnou formu terčů a způsob trefování terčů. Důležitý je i dostatek vedoucích či organizační zabezpečení tak, aby nedocházelo k podvádění v jednotlivých částech hry. Při rozjezdu hry může docházet i ke zdržení na jednotlivých stanovištích.

Pravidla: Pro zdárný průběh hry potřebujeme několik stanovišť s vedoucími. První stanoviště se jmenuje OMS (Okresní myslivecký spolek), druhé stanoviště se jmenuje Policie České republiky, třetím základním stanovištěm je Myslivecký hospodář. Dále máme několik

menších stanovišť, které představují lovenou zvěř. Hráč musí získat na jednotlivých úradech doklady umožňující mu lovit zvěř ve vyznačené honitbě (lovecký lístek, zbrojní průkaz a povolenku k lovu). Po získání potřebných dokladů se vydá do honitby a pokouší se ulovit co největší povolený počet a druh zvěře. Za ulovenou zvěř získává body. Ten hráč, který ve stanoveném časovém úseku získal co nejvyšší počet bodů, vyhrává.

Motivace: Na táboře, ale i v kroužku můžeme pro motivaci požit získání táborového oprávnění stát se právoplatným členem myslivecké komunity. Bez loveckého lístku, zbrojního průkazu a povolenky k lovu nelze být členem mysliveckého sdružení, a tím i právoplatným lovcem. Můžeme jako motivaci použít i doklady a vyprávění myslivců, kteří se tábora účastní jako vedoucí. Na škole v přírodě můžeme použít jako motivaci přednášku myslivce.

Realizace: Hru začneme tím, že každý hráč pro vstup do hry musí získat doklady potřebné pro vstup do honitby. To znamená, že na určených stanovištích po zodpovězení např. 3 otázek získá příslušný doklad. Lovecký lístek získá po zodpovězení 3 otázek z oblasti historie a myslivecké tradice (OMS), zbrojní průkaz získá po zodpovězení 3 otázek z oboru zbraně a střelivo (PČR), lovecký lístek získá po zodpovězení 3 otázek z oblasti lovectví, péče o zvěř a zoologie (myslivecký hospodář). Otázky z jednotlivých oborů je vhodnější mít již předem připravené a hráči je losují např.: z loveckého klobouku. Pokud získá hráč tyto tři základní doklady, za získání každého dokladu můžeme mu přidělit do bodování hry například 10 bodů. Povolení k lovu určitého druhu zvěře získá tak, že si na dalších stanovištích, které představují myslivecké hospodáře jednotlivých mysliveckých sdružení, vylosuje název druhu zvěře, kterou chce lovit. Pokud správně určí dobu lovu vylosované zvěře, získá povolení k odlovu (razítko do povolenky k lovu) a může se vydat do honitby, zapsanou zvěř vystopovat a zasáhnutím terče označeného povoleného druhu zvěře zvěř ulovit. Po ulovení zvěře se hráči do povolenky k lovu запиše bodová hodnota ulovené zvěře a on se pokouší získat nové povolení k lovu jiného druhu zvěře.

Hru můžeme různě doplňovat a měnit. Například vyhraje ten hráč, který získá v co nejkratší době všechny druhy zvěře, kterou do honitby vysadíme. Nebo můžeme každému druhu zvěře přiřadit bodovou hodnotu, a potom není důležité ulovit všechny druhy zvěře, ale získat co největší počet kusů zvěře s největším bodovým ohodnocením. Pravidla můžeme upravit i tak, že hráči musí lovit zvěř v určitém pořadí a neulovení určitého druhu se například o krok vrátit zpět.

Reflexe: V reflexi nejprve vyzveme hráče, aby nám řekli, co se ve hře dělo. S hráči se pobavíme o tom, jak se jim hra hrála, jaké to bylo odpovídat na jednotlivé otázky. Zda se jim otázky zdály těžké nebo pro ně bylo jednoduché doklady získat. Zeptáme se jich, zda se každý

hráč dostal do druhé části hry a kolik se mu podařilo ulovit zvěře. Zeptáme se, komu se podařilo získat veškeré doklady potřebné k lovu. Jestli dokázali vystopovat všechny druhy zvěře a trefit se míčkem.

V následném rozhovoru s hráči rozebereme případné neúspěchy. Necháme je hovořit o tom, co se jim povedlo, případně nepovedlo. Zeptáme se, proč si myslí, že ve hře uspěli nebo neuspěli. Budeme se bavit i o tom, co si myslí, že jim přineslo úspěch nebo neúspěch ve hře a jestli by na svém postupu při příštím kole hry něco změnili

V závěru se budeme snažit najít cestu, jak si příště zlepšit skóre ve hře a případně vymyslet jinou herní strategii.

Vlastní reflexe: Když jsem připravovala tuto hru nebyla jsem si jistá, zda budou její pravidla pochopitelná pro každého hráče, připadala mi být celkem složitá. Hru jsem proto hrála se staršími dětmi ze spojených mysliveckých kroužků. Hru hrály proti sobě dva teamy, pět vybraných dětí z jednoho kroužku hrálo proti pěti vybraným dětem z druhého kroužku a dohromady se jim body sčítaly. Na sesbírání co největšího počtu bodů měly 60 minut. Nejprve byl trochu zmatek, když všech 10 dětí chtělo naráz získat veškeré doklady pro povolení k lovu. Na jednotlivých stanovištích se tvořily fronty. Jakmile ale první hráči vyběhli do lesa, situace na základně se uklidnila. Ve chvíli, kdy všichni hráči získali své doklady, přemístili se vedoucí do sektoru vydávání povolenek a hra již získala hladký průběh. Pro stanovený počet hráčů není nutné pravidla upravovat. V případě navýšení počtu hráčů bude příště nutné vytvořit více vydávacích stanovišť. V našich podmínkách, kdy hru hráli již zkušené členové mysliveckých kroužků se dařilo rychle a bezchybně odpovídat na otázky na jednotlivých úřadech. Horší výsledky měli hráči při určování dob lovu zvěře, protože pro splnění této disciplíny je nutná znalost velkého počtu číselných údajů. Také jsem pozorovala, že často si hráči cíleně vybírali jen ty druhy zvěře, u kterých bezpečně znali dobu lovu a nedbali na její bodovou hodnotu.

6.3 Myslivecká zoologie

Jednou ze základních dovedností myslivce je podrobná znalost zoologie zvěře. Jaké druhy volně žijících živočichů řadíme mezi zvěř, určuje zákon o myslivosti. V myslivosti se na zoologii díváme jako na vědu, která je dělena do dvou částí. Jeden pohled je z obecného hlediska, kdy řešíme obecné otázky, které jsou všem živočichům společné. Stavbu těla, procesy trávení, rozmnožování a podobně. V druhém pohledu se zabýváme otázkou systematickou, jako je řazení jednotlivých druhů podle vývojové příbuznosti.

Myslivost v dělení zvěře uplatňuje i tradiční dělení zvěře. Podle myslivecké tradice dělíme zvěř do dvou základních skupin, na zvěř srstnatou a pernatou. Dále zvěř srstnatou dělíme na zvěř užitečnou, a tu na spárkatou, podle zakončení končetin spárkem a zvěř kožešinovou, kam patří zajíc a králík. Druhou skupinou zvěře srstnaté je zvěř kožešinová, která se dělí na dravou (jednotlivé šelmy) a hlodavce (bobr, veverka, svišť a podobně). Zvěř pernatou, což jsou ptáci, dělíme na zvěř užitečnou, kde je hlavním produktem zvěřina trofej. Užitečnou zvěř dále dělíme na velkou a malou. Dravou pernatou zvěř dělíme na dravce, sovy, krkavcovité a ostatní. (Kolektiv autorů, 2014, s. 181.)

V obecné rovině se myslivecká zoologie zabývá vnější stavbou těla zvěře, životními pochody a projevy zvěře. Nezbytná je také znalost rozdílů stavby parohu a rohu, jejich vývoj a popis. Ve speciální části se potom myslivecká zoologie zabývá jednotlivými druhy zvěře. U každého druhu zvěře je nutné znát základní informace z oblasti anatomie, biologie, prostředí, ve kterém zvěř žije nebo je chována, informace o původu jednotlivých druhů zvěře. V této části se také seznamujeme se zavlečenými druhy živočichů v naší přírodě. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 127)

Na daňky a vlky

Cíl: V kognitivní oblasti dokáží hráči vyjmenovat pobytové znaky daňka skvrnitého a vlka obecného. Hráči rozpoznají rozdíl mezi vodící a vedoucí samicí ve stádě. Hráči dokáží popsat chování stáda v případě nebezpečí a jeho varovné signály.

V afektivní oblasti si uvědomí, jak je důležitá spolupráce pro přežití stáda v přírodě. Uvědomí si, že pro přežití v neznámém prostředí je důležité zapojit veškeré smysly k rozeznání varovných signálů. V psychomotorické rovině se naučí běhat v přírodním prostředí, překonávat fyzické překážky. Při delším běhu si zvýší fyzickou zdatnost. Hráči dokáží popsat chování vlků při lovu, znají způsob lovu vlků. Hráči popíší chování stáda býložravců, dokáží vysvětlit rozdíl mezi vedoucí a vodící samicí. Hráči spolupracují ve skupině, rozdělí si úkoly a ty plní. Hráči se dokáží bezpečně pohybovat v přírodě v přiděleném prostředí. Hráči si uvědomí, jak je důležité pro přežití stáda-rodu chránit mláďata a také to, že je pro přežití nutná spolupráce. Také si uvědomí, že spolupráce více lidí jim přinese častěji úspěch při dosažení společného cíle.

Účastníci: Děti z kroužku mladých myslivců, nebo mohou proti sobě hrát jednotlivé oddíly na táboře zaměřeném na myslivost.

Místo: Nejlépe se tato hra hraje v přírodě, kde je dostatek úkrytů pro vlky. Například les, park, louka s remízky a podobně.

Čas: Pro dobu hry můžeme zvolit dvě kritéria. Jedním kritériem je přesně daný časový úsek, po který se mohou vlci snažit ulovit co nejvíce daňků. Druhou variantu postavíme tak, že daňci musí přejít z jednoho bodu do druhého, například z tábora na určené stanoviště, během cesty mají možnost vlci daňky lovit a stádo se snaží co v největším počtu dojít na určené stanoviště.

Materiál: Ke hře potřebujeme krepové fáborky jedné barvy na označení daňků, kartonové kartičky navlečené na gumičku. Kartičky budou upraveny do tvaru dančí kélky s výstražnými znaky. Pro označení vlků můžeme použít fáborky šedé barvy nebo šedé šátky.

Rizika: Mezi bezpečnostní rizika patří zvolený terén. Terén volíme tak, aby v něm byla možnost úkrytu pro vlky, ale aby při běhu nedocházelo ke zbytečným pádům. Při rozdělování hráčů musíme také dbát na jejich fyzickou kondici a rovnoměrné rozdělení sil. Pokud jako vlky zvolíme příliš silné hráče, rychle daňky pochyťají a hra skončí před časovým limitem. Naopak, pokud nebudou mít vlci šanci žádného daňka ulovit, nebude hra děti bavit.

Pravidla: Ve hře proti sobě stojí dvě skupiny hráčů. První menší skupina představuje vlky, druhá větší skupina představuje stádo daňků. Úkolem vlků je se nepozorovaně přiblížit ke stádu daňků a ulovit co největší počet daňků. Vlci loví daňky tak, že jim z ruky strhnou barevný fáborek. Daňci získávají body za to, že ubrání před vlky co největší počet kusů. Nebo se daňkům podaří dostat do cíle hry co největší počet kusů bez ztráty života. Životy daňků představují barevné fáborky přivázané na jejich pažích.

Motivace: Pro motivaci použijeme vyprávění nebo přírodovědný pořad o životě vlčí smečky a dančího stáda. Zaměříme se na způsob lovu vlků. Vysvětlíme dětem, že vlci jsou výborní lovci právě proto, že loví ve skupině, která je perfektně zorganizovaná. Má propracovanou strategii a pravidla lovu. Každý člen vlčí smečky zná své místo ve smečce a zná přesně svůj úkol při lovu. Daňci na oplátku musí mít vyvinutý systém varovných signálů, který dokáže stádo včas varovat před nebezpečím a zajistit co největšímu počtu dančí zvěře šanci na únik.

Realizace: Na začátku hry hráče rozdělíme na vlky a daňky. Pro atraktivitu hry můžeme daňky rozdělit na dospělé kusy a mláďata. Ulovení mláďete, nebo jeho ochrana může danému týmu přinést například dvojnásobný počet bodů. Každého hráče označíme podle toho, jakou roli jsme mu ve hře určili, případně pokud máme rovnocenné hráče, mohou si svou roli vylosovat a označíme je fáborky. Například vlky šedě, dospělé daňky hnědě a mláďata oranžově. Doporučujeme rozdělit hráče tak, aby vlci byli minimálně 3 a daňků byl dostatečný počet, tak aby měli šanci alespoň někteří uniknout. Do hry pošleme nejprve vlky, ti se ukryjí

v lese a čekají na daňky. Stádo má za úkol přejít z jednoho bodu do druhého, často hrajeme například na procházce, výletě, a podobně. Stádo putuje krajinou a je uspořádáno tak, aby na kraji stáda byli hráči, kteří představují strážní samice. Ty mají za úkol pozorovat okolí a v případě jakéhokoli nebezpečí upozornit stádo a přimět jej k útěku správně zvoleným směrem. V případě útoku vlků musí také chránit zranitelné jedince, jako jsou mláďata tak, že se snaží vlky od mláďat odlákat. Vlci se snaží ke stádu nepozorovaně přiblížit a ulovit co největší počet daňků s nejvyšší bodovou hodnotou. Vyhrává ta skupina, která dorazí do cíle a získá nebo ubrání co nejvíce fáborků, které představují životy daňků.

Reflexe: Při reflexi na tuto hru můžeme použít pracovní list na téma způsob lovu vlčí smečky. Během závěrečného rozhovoru na konci hry se budeme ptát na to, kolik daňků přežilo, zda se stádu podařilo uchránit dostatečný počet mláďat pro přežití stáda. Hráčů se můžeme zeptat na jejich emoce, pokud se při hře museli vzdát nějakého člena teamu. Zda si myslí, jestli byli úspěšnější vlci nebo daňci. Ptáme se také na to, co bylo příčinou úspěchu jednotlivých skupin. Zda zvolená taktika jednotlivých skupin byla účinná. Pro plánování příštího kola můžeme společně porovnat chování jednotlivých skupin se skutečným chováním vlků a daňků v přírodě. Na tuto část můžeme navázat například na příští schůzce, kde si pustíme přírodopisný dokument o jednotlivých skupinách zvěře a porovnáme chování vlků v přírodě s loveckou taktikou vlků při hře.

Vlastní reflexe: Tuto hru hrajeme v kroužku mladých myslivců často. Děti se v ní vyřádí, protože spojuje několik pro ně zajímavých aspektů. Za prvé se u ní hodně běhá a děti mají rády pohyb spojený s adrenalinem z lovu (hra na honěnou). Získat co nejvíce fáborků soupeře jim získává ve skupině prestiž. Zajímavá zkušenost byla, když tuto hru s dětmi (na společné schůzce) hráli jejich rodiče a prarodiče. Dospělí hráči vnesli do hry novou taktiku, například při útoku vlků vzali svá mláďata na záda, aby mohli rychleji utíkat. Hra má přínos i v afektivní oblasti, učí hráče, jak je možné se vyrovnat se ztrátou člena teamu.

6.4 Péče o zvěř a chov zvěře

Péčí o zvěř se zde myslí udržení optimálních stavů zvěře v naší přírodě, dále pak udržení optimálního zdravotního stavu zvěře. Zlepšování životních podmínek chované zvěře, udržováním jejich přirozeného prostředí, tak i kvalitním příkrmováním v období nouze a ochranou zvěře před škodlivými činiteli. Do této kapitoly patří i zásady průběžného odstřelu zvěře. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 200)

Základem péče o zvěř jsou honitby. Honitby rozdělujeme podle jakostních tříd. Každá třída je vhodná pro chov jiného druhu zvěře. Podle velikosti a úživnosti honitby určujeme i počty chovaných kusů jednotlivých druhů zvěře v honitbě. Každá honitba má určený normovaný (optimální) stav zvěře v honitbě a podle dosažení nebo překročení tohoto stavu se následně plánuje odstřel v honitbě. Této činnosti se říká myslivecké plánování. Myslivecké plánování nám zaručuje, že v přírodě budou udržitelné stavy zvěře s optimální věkovou a pohlavní skladbou, především u spárkaté zvěře. (Kolektiv autorů, 2014, s. 237)

K péči o zvěř především patří přikrmování zvěře v období nouze. Zvěř by měla být přikrmována kvalitním krmivem v optimálním složení, ve vhodnou dobu a v bezpečných zařízeních. (Kolektiv autorů, 2014, s. 250)

V současnosti je důležitá i ochrana zvěře před škodlivým působením lidské činnosti na přirozené prostředí zvěře. Především v oblasti zemědělství, lesnictví, průmyslu a dopravy dochází k znehodnocování životních podmínek zvěře. Do této oblasti například patří i výchova k ohleduplnému chování člověka v přírodě. Například, plašení zvěře při říji, vyvádění mláďat apod. Také zde patří nezodpovědné venčení domácích mazlíčků, nebo vypouštění nepůvodních druhů živočichů do naší přírody. (Kolektiv autorů, 2014, s. 270)

Činnosti související s ochranou životního prostředí bývají nejčastěji náplní volnočasových aktivit této kapitoly.

Budování honitby

Cíl: V kognitivní rovině budou umět hráči rozeznat a vyjmenovat jednotlivé druhy přikrmovacích zařízení a krmiva. Dokáží určit, pro jakou zvěř je určitý druh krmiva vhodný.

V afektivní rovině si hráči uvědomí, jak je důležité pro přežití volně žijící zvěře zimní přikrmování a ochrana přirozeného životního prostředí. Uvědomí si, že pro úspěšné vybudování celku je nutná spolupráce všech členů.

V oblasti psychomotorické získají zručnost při provádění určených cviků a fyzickou kondici. Hráči budou umět rozeznat jednotlivé druhy přikrmovacích zařízení a správně založit do krmných zařízení jednotlivé druhy krmiva. Hráči správně pojmenují jednotlivé druhy krmiva a určí, kterou zvěř je možné tímto krmivem přikrmovat. Naučí se spolupracovat a rozdělit si úkoly ve skupině. Hráči si uvědomí, že pro přežití různých druhů v přírodě je nutná lidská pomoc v období potravní nouze. Také si uvědomí, že pro správné fungování ekosystému je nutná druhová různost. Hráči dovedou předvést několik různě obtížných fyzických cviků. Hráči se naučí plánovat množství krmiva nutného k přežití chované zvěře.

Účastníci: Hráči jsou děti z mysliveckého kroužku, nebo tábora s mysliveckou tematikou.

Místo: Místem pro tuto hru může být hřiště, louka. Pokud hru přizpůsobíme, můžeme hru hrát i ve třídě.

Čas: Hra se hraje na několik kol. Jedno kolo může mít například 20 minut.

Materiál: Ke hře potřebujeme kartičky s obrázky zvíře, kterou budeme chovat, vždy samčí a samičí zástupce. Rozstříhané obrázky krmelců, slanisek, zásypů a různých druhů příkrmovacích zařízení. Barevné lístečky, které budou představovat jednotlivé druhy krmiva: sůl, seno, obiloviny, letninu, řepu, jablka, kaštiny apod. Vedoucí zřídí několik stanovišť, na kterých budou hráči získávat krmivo, materiál na stavbu příkrmovacích zařízení, případně si připravíme úkoly, které budou hráči plnit.

Rizika: Prvním rizikem je riziko zdravotní, pokud budou jednotlivá kola dlouhá a fyzicky náročná, dbáme na dostatečný přísun tekutin. Pokud jsou jednotlivá kola příliš dlouhá, mohou hráči o hru ztratit zájem. Pokud příliš krátká, nedokáží hráči získat potřebný objem krmiva pro své honitby. Určité riziko jsou také složitá pravidla hry. Je tedy důležité, abychom je přehledně vysvětlili nebo případně zjednodušili, a tím přizpůsobili věku hráčů.

Pravidla: Hra je postavena jako stavěcí. Hráči během jednotlivých kol hry mají za úkol vybudovat co největší honitbu s co největším počtem chovaných druhů zvíře a s co nejpestřejší skladbou chované zvíře. Na úvod hry každé myslivecké sdružení (které představuje například táborový oddíl) získá základní výměru honitby cca 500 ha a k tomu vždy po jednom chovném páru z každého druhu zvíře, který určíme. Například 1 pár jelení zvíře, 1 pár srnčí zvíře, 1 pár zajíců, 1 pár bažantů. Základní hodnota takovéto honitby je například 100 bodů. Úkolem hráčů je vybudovat co největší honitbu s co nejpestřejší skladbou chované zvíře a s co největším počtem chovaných kusů. Každý chovný pár zvíře zvyšuje hodnotu honitby o přesně daný počet bodů, například jeleni 30 bodů, srnčí 10 bodů, zajecí 5 bodů, bažantí 2 body. Samozřejmě každý druh chované zvíře má jiné nároky na výživu, a proto je nutné na zimu pro každý druh zvíře získat jiné množství krmiva. Hráči do své honitby získávají i nové druhy zvíře, ale musí pro ni vytvořit vhodné podmínky, například vybudovat rybník pro kachny, vybudovat kaliště pro černou zvěř a podobně. Další možností, se kterou můžeme hru zpestřit, je možnost rozšiřování výměry své honitby a tím zvyšování její hodnoty. Proto, aby mohli hráči ve své honitbě navyšovat počty chované zvíře, musí zvěři zabezpečit dostatek potravy na zimu. Potravu představují barevné papírky s názvy jednotlivých plodin a každý kus zvíře má přesně daný počet kilogramů, které pro svůj chov potřebuje.

Motivace: Motivací pro hráče může být vyprávění nebo sledování filmu o škodách působených zvěří na lesích, kulturních plodinách a způsobech předcházení těchto škod. Také můžeme hráče seznámit s tím, jaké potravinové nároky mají různé druhy zvěře v různém ročním období. Jak je možné zvyšovat úživnost honitby, například vysazováním ovocných stromů do honiteb, nebo zakládáním lesních políček.

Realizace: Na začátku hry rozdělíme hráče do jednotlivých mysliveckých sdružení. Každému sdružení přidělíme jejich honitbu. Jako výměru honitby můžeme použít například rozloženou deku nebo spacák, ve třídě například list papíru. Jednotlivé honitby by měly být v jedné rovině tak, aby všichni hráči měli stejné podmínky pro plnění svých úkolů. Každému sdružení také přidělíme základní chovné páry. Při zahájení také musíme hráče seznámit se způsobem navyšování bodové hodnoty honitby. Přesně stanovíme, kolik potravy je nutné pro přežití zimy na jeden chovný pár a kolik a jakých příkrmovacích zařízení je nutné vybudovat a rozmístit po honitbě pro přežití určitého počtu zvěře v honitbě. Na začátku hry stanovíme, že na jeden krmelec se zásobníkem můžeme v honitbě chovat například 4 ks jelení zvěře nebo 6 kusů dančí zvěře, nebo 10 kusů srčí. Dále řekneme, že na každých 10 kusů zvěře musíme mít v honitbě například 1 slanisko. Také uvedeme, že pro chov drobné zvěře potřebujeme 1 kus zásypu a malé jesle a můžeme chovat například 50 ks bažantů a 30 ks zajíců. Pro chov kachen musí myslivci vybudovat například rybník, na kterém mohou chovat maximálně 20 ks kachen. Také musíme stanovit minimální objem krmiva, který je nutný pro přežití jednoho kusu na zimu. Jakmile upřesníme pravidla, zahájíme první kolo hry, kdy se jednotliví hráči snaží získat jak části různých zařízení a vybavení honitby, tak i dostatečný objem krmiva na zimu. Vybavení honitby získají tak, že přijdou na stanoviště označené jako sklad a zde po splnění úkolu získají jednu část požadovaného vybavení (můžeme použít fotografie například krmelce, kterou rozstříháme na několik částí). Další hráči zajišťují krmivo pro zvěř na zimu tak, že běhají po různých obchodnících, kteří obchodují s různými komoditami, například obilí se prodává v silu, seno v seníku, sůl v solném dole a podobně. Pro získání komodity musí hráči splnit nějaký úkol dřepy, hod míčem na cíl, přeskočit švihadlo apod. Získané komodity nosí do své honitby, kde by měl být jeden hráč, který představuje mysliveckého hospodáře a ten organizuje činnost celého mysliveckého sdružení. Po dvaceti minutách se ukončí první kolo hvizdem na píšťalku, tím se činnost mysliveckých sdružení zastaví a každý se vrátí ke své honitbě. Vedoucí, který představuje arbitra hry, zkontroluje každou honitbu zvlášť. Zkontroluje, zda se myslivcům povedlo přes zimu uživit přidělený počet kusů zvěře a zda se jim podařilo splnit podmínky pro navýšení chovu. Pokud se hráčům nepodařilo zajistit dostatek krmení na příští zimu, sníží hodnotu jejich honitby tím, že jim odebere z honitby

chované kusy zvěře. Pokud se jim ale podaří zajistit dostatečný počet krmných zařízení a dostatek krmiva, navýší hodnotu honitby o jimi požadované druhy a kusy zvěře. Po zhodnocení prvního kola zahájí další kolo. Hra končí po odehrání všech stanovených kol. Na konci arbitr spočítá a určí hodnotu každé honitby. Vyhrává to myslivecké sdružení, které vybuduje honitbu s největším počtem chovaných kusů a s nejpestřejší druhovou skladbou.

Reflexe: V reflexi se nejprve ohlédneme za průběhem hry. Co se dělo. Jestli se jim hra zdála náročná a jestli jim stačila fyzická na splnění spousty cviků, které byly nutné k získání potřebných věcí. Zeptáme se, kdo se honil bezmyšlenkovitě prostorem, případně zda měly jednotlivé teamy zvolenou taktiku. Jaké to bylo, když se jim dařilo nebo nedařilo rozšiřovat jejich území.

V další fázi se zeptáme, proč si myslí, že se jim podařilo vybudovat právě tuto honitbu. Jestli jsou s výsledkem spokojeni. Následně budeme hledat cestu, jak příště vybudovat ještě pestřejší a rozlehlejší honitbu.

Vlastní reflexe: Hru jsme poprvé hráli na táboře. Původně nebyla tak složitá, a přesto bylo nutné si ji zahrát několikrát na nečisto, abychom bezpečně pochopili pravidla. Nejprve jsme do honiteb jenom doplňovali jednotlivé kusy zvěře za splněné úkoly. Následně jsme začali přidávat potravu pro zvěř, a nakonec jsme hru rozšířili i o stavění krmelců a životních podmínek zvěře. Nejdůležitější je si dobře rozvrhnout bodové hodnocení jednotlivých úkonů. Pokud máme velký bodový rozdíl mezi jednotlivými druhy zvěře, nedaří se dětem poskládat pestrou stavbu honitby. Často si vyberou více ohodnocenou zvěř, a potom jsou jim strženy body za pestrost. Problémem se také jeví časová náročnost. Máme-li malé teamy, je pro děti obtížné a zdlouhavé získat dostatečný počet bodů a nepodaří se jim dojít do všech úrovní hry. Proto doporučuji, aby hru hrály celé oddíly mezi sebou. Osvědčila se i jako celotáborová hra, kdy děti budovaly svou honitbu během celého pobytu na táboře. Za umístění v jednotlivých hrách získávaly táborové peníze a vyhrál ten oddíl, kterému se podařilo během tábora postavit honitbu s největší rozlohou a největším počtem kusů chované zvěře.

6.5 Lovecká kynologie

Lovecký pes je nenahraditelným pomocníkem myslivce při lovu. Dokonce se traduje, že myslivec bez psa je poloviční myslivec. Od nepaměti se při lovu využívá jejich speciálních schopností, jako je výrazně dokonalejší sluch a čich. Tyto schopnosti se u loveckých psů cíleně podporují chovem. Proto každé lovecké plemeno má v myslivosti svoje speciální využití. (Hromas a kolektiv, 2008. s. 349)

Plemena loveckých psů jsou tradičně rozdělena do šesti skupin. První skupinou jsou ohaři, které dělíme na kontinentální a anglické. Tato skupina se vyznačuje zvláštní vrozenou vlastností, vystavováním neboli stavěním zvěře. Používá se především při lovu drobné zvěře. Patří mezi všestranně použitelné psy. Zde patří i naše národní plemeno český fousek. (Hromas a kolektiv, 2008. s. 353)

Druhou skupinou jsou slídiči. Tito psi pracují s nízkým nosem při nahánění zvěře, používají výrazný štěkot. Často jsou používáni při nahánění a dosledu zvěře pro svůj atraktivní vzhled, jsou často chováni i jako společenská plemena. (Hromas a kolektiv, 2008. s. 355)

Třetí skupinou jsou přinašeči (retrívři), používají se především k přinášení ulovené drobné zvěře. (Hromas a kolektiv, 2008. s. 356)

Čtvrtou skupinou jsou honiči, zde patří i braky a brakýři. Tito psi patří ke nejstarším loveckým plemenům. Používali se především ke štvání zvěře při parforsních honech. Tento druh lovu je již v našich podmínkách zakázán. Honiči mají velmi vyvinutý orientační smysl, proto jsou schopni se bezpečně pohybovat na velkých vzdálenostech i několik kilometrů. Dnes se jejich schopnosti držet stopu zvěře a silně vyvinutému loveckému pudu využívají při lovech černé zvěře. (Hromas a kolektiv, 2008. s. 356)

Pátou skupinou jsou barváři. Tato plemena mají velmi dlouhou historii. Barváři se používají ke sledování stop poraněné zvěře. Vycvičit spolehlivého barváře je vrcholem kynologické dovednosti. Dobrý barvář musí rozeznat stopu poraněné zvěře od stopy zdravého kusu. Stopu poraněné zvěře je následně schopen sledovat na velké vzdálenosti, a tak lovce bezpečně dovést na místo dostřelu. (Hromas a kolektiv, 2008. s. 357)

Šestou skupinou jsou norníci, mezi které patří teriéři a jezevčáci. Již podle názvu je patrné, že největší podíl jejich práce se odehrává při vyhánění zvěře z nor. Pro jejich silný lovecký pud a ostrost na škodnou se požívají i k dosledům a naháňkám. I přes svou malou postavu jsou schopni norovat a nahánět i mnohem větší zvěř, například černou zvěř. (Kolektiv autorů, 2014, s. 314)

Protože při práci v honitbě se může používat jen lovecké plemeno psa s průkazem původu a s loveckou upotřebitelností, je nutné v této kapitole zmínit i zásady chovnosti jednotlivých plemen psů. Seznámit se se zkušebními řády jednotlivých plemen. Každé lovecké plemeno má předepsané lovecké zkoušky, které je nutné pro loveckou upotřebitelnost složit a každá zkouška jej opravňuje k jinému druhu práce v honitbě. Důležitou částí této kapitoly je i veterinární péče o psy a jejich nemoci. (Hromas a kolektiv, 2008. s. 366)

Plemenná kniha psů

Cíl: V oblasti kognitivní hráči vyjmenují šest základních skupin plemen loveckých psů a zařadí do těchto skupin psy podle fotografií.

V oblasti afektivní dokáží hráči spolupracovat ve skupině, rozdělit si úkoly podle fyzické zdatnosti a faktických znalostí jednotlivých hráčů.

V oblasti psychomotorické se dokáží bezpečně a rychle pohybovat v lesním porostu.

Účastníci: Děti v kroužku, první stupeň základní školy.

Místo: Les.

Čas: Časová dotace do vysbírání všech kartiček z určeného prostoru.

Materiál: Fáborky na ohraničení prostoru, ve kterém budou děti hledat kartičky se jmény plemen loveckých psů. Hrací list, ve kterém jsou do šesti skupin rozděleny fotografie loveckých psů.

Rizika: Riziko zranění při běhání v lesním porostu. Je nutné děti upozornit na bezpečnost při pohybu v lese.

Pravidla: Každá skupina hráčů má za úkol najít v lesním prostoru kartičky se jmény loveckých plemen psů. Ty budou následně přiřazovat k fotografiím na hrací kartě. Ve chvíli, kdy budou mít skupinu úplnou, odevzdávají ji v centru plemenné knihy. Pokud je skupina správně, připíše se jim body, pokud ne, mají možnost opravy. Vyhrává ta skupina, která v zadaném čase odevzdá skupiny psů za co největší počet bodů, nebo bezchybně sestaví celou plemennou knihu. Za tu získávají plusové body.

Motivace: Jako motivaci použijeme například historku, že při loupeži v budově Českomoravské kynologické unie byly uloupeny záznamy z plemenné knihy. Lupiči procházeli naším lesem a zde je vylekalo divoké prase. V panice upustili kufřík s ukradenými záznamy a ty se rozsypaly v lese. Proto je nutné je znovu najít a seřadit do určených skupin.

Realizace: Děti se rozdělí do teamů tak, aby v každém teamu byli alespoň 4 hráči. Každý team si ve svém určeném domečku rozloží hrací list se skupinami a fotografiemi loveckých psů. Na určený povel se hráči rozeběhnou do lesa a hledají zde kartičky s názvy plemen loveckých psů. Kartičky nosí do domečku a přiřazují k jednotlivým fotografiím. Jakou taktiku při sběru kartiček si děti určí, je na domluvě. Mohou jít sbírat všichni záraz a nosit nahodile různé kartičky a přiřazovat je k fotografiím. Zde ale hrozí, že přinesou název některého plemene dvakrát. Potom musí nepotřebnou kartičku vrátit zpět do lesa. Nebo každý hráč má určenou kartu, kterou musí najít. Variant a taktik je několik. Můžeme určit i kratší čas, za který víme, že nelze najít všechny názvy plemen. Děti musí taktizovat, jestli je výhodnější

zkompletovat jen jednu skupinu, která má větší počet fotografií nebo se soustředit na skupiny s malým počtem fotografií, ale jsou to plemena, která bezpečně poznají. Ke kontrole do plemenné knihy mohu přijít jen tehdy, když zaplním celou skupinu. Každý hráč přináší jen jednu kartu a k novému hledání se vrací až po přiřazení karty ve skupině.

Další možností je, že v domečku zůstane jeden z hráčů, který má nejlepší znalosti plemen loveckých psů, a ten jen přiřazuje kartičky k fotografiím a případně v pozdější fázi hry cíleně vysílá hráče pro kartičky, které ve skupině chybí. Hráči si mohou napovídat, protože každý nese jen jednu kartičku. Může napovědět spoluhráči, na kterém místě je kartička s názvem, který ke zkompletování skupiny ještě chybí.

Kontrolu v plemenné knize provádí vedoucí, který zná řešení. Vedoucí také připisuje jednotlivým teamům body za správně sestavenou skupinu. Po ukončení hry buď vyhrává ten team, který bezchybně sestavil plemennou knihu jako první, nebo ten team, který v určeném čase sestavil co nejvíce skupin s největším počtem psů.

Reflexe: V reflexi se nejprve zeptáme, jaká hra byla. Jaké bylo hledat dobře schované lístečky v nepřehledném terénu. Jak reagovali, pokud nedokázali okamžitě k lístečku s názvem plemene psa připojit jeho obrázek.

Potom se budeme s hráči snažit přijít na to, proč se jim některá plemena určovala lépe a naopak určit jiná plemena bylo obtížnější. Jestli taktika, kterou zvolily jednotlivé teamy, vedla k úspěchu, nebo se jí nedařila některá část zadaných úkolů splnit.

Na závěr se zeptáme hráčů, jak by ve hře postupovali příště. Jestli budou pokračovat ve zvolené taktice, nebo vyzkouší novou strategii.

Vlastní reflexe: V kroužku tuto hru s dětmi hrajeme často a pokaždé má velký úspěch. Velkou výhodou je, že se dá hrát i ve vnitřním prostředí. Stačí jen rozházet kartičky po chodbě nebo ve třídě. Malou nevýhodou je, že si děti spojí název plemene psa s obrázkem a již nehledají charakteristické znaky plemene psa, ale vědí, že pointer je na sněhu a na obrázku lajky je plot. Je tedy nutné mít více kartiček s obrázky plemen a ty střídat. Několikrát jsem s dětmi navštívila i veřejnou kynologickou akci jako je svod psů, výstava a podobně a nechala jsem je hrát přímo v terénu. Společně jsme procházeli výstavou a děti si zapisovaly plemena, která poznaly a třídily si je do skupin.

6.6 Zbraně a střelivo

Nedílnou součástí mysliveckých dovedností je bezpečné zacházení se střelnou zbraní. Proto se v této kapitole budeme seznamovat nejen s jednotlivými druhy zbraní, jako jsou

úderné zbraně, chladné zbraně a střelné zbraně. Budeme se zabývat i historií a vývojem jednotlivých druhů zbraní. Ale hlavně nás budou zajímat lovecké palné zbraně. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 377)

Mezi lovecké zbraně patří především brokovnice a kulovnice nebo zbraně kombinované. Zajímavou částí této oblasti je znalost jednotlivých druhů loveckých zbraní, rozeznávání různých druhů pažeb, hlavní a jejich kombinací na lovecké zbraní. Dále se budeme učit rozeznávat různé druhy nábojů, brokové náboje do brokových zbraní a kulové náboje do zbraní kulových. Důležitou znalostí myslivce je znalost zákonů, které upravují používání zbraní při lovu a povolené způsoby lovu. (Hromas a kol., 2008. s. 384)

Důležitou kapitolou bloku o zbraních a střelivu je znalost zásad bezpečného zacházení se zbraní, předpisů týkajících se ukládání a převozu zbraní, čištění a péče o zbraně. V tomto bloku se také seznámíme s podmínkami získání zbrojního průkazu skupiny C, který je nezbytný pro držení lovecké zbraně.

Součástí tohoto bloku je i první pomoc při střelném poranění a bezpečnost obecně. (Kolektiv autorů, 2014, s. 433)

Na naší střelnici, trefil jsem zaječici

Cíl: V kognitivní oblasti dokáží hráči popsat jednotlivé části loveckých zbraní a střeliva. Dokáží rozlišit jednotlivé druhy střeliva, přiřadit jednotlivé druhy nábojů k loveckým zbraním. Zapamatují si vybrané informace ze zákonů a vyhlášek vztahujících se k bezpečnému zacházení, převážení a ukládání loveckých zbraní a střelivu.

V oblasti afektivní si uvědomí důležitost přísného dodržování bezpečnostních pravidel při zacházení s loveckou zbraní. Uvědomí si rizika spojená s používáním loveckých zbraní.

V oblasti psychomotorické dokáží manipulovat se vzduchovkou, střílet ze vzduchovky na terč. Dokáží složit a rozložit brokovnici. Zapamatují si informace ze zákonů a vyhlášek vztahujících se ke zbraním a střelivu používaných v myslivosti. Získají praktické dovednosti s bezpečným zacházením se střelnou zbraní. Hráči dokáží popsat jednotlivé části dlouhých loveckých zbraní a části jednotlivých druhů munice používaných do těchto zbraních. Hráči si uvědomují, že při zacházení se zbraněmi je nebezpečná a zodpovědná činnost a je nutné striktně dodržovat zásady bezpečnosti a rozvahy.

Účastníci: Děti 3. – 9. třída se znalostmi z oboru zbraně a střelivo. Myslivecký kroužek, tábor, účastníci dětského mysliveckého odpoledne.

Místo: Ideálním místem pro tuto hru je myslivecká střelnice. Nebo jakýkoli prostor, kde zajistíme bezpečné zacházení se vzduchovkou.

Čas: Čas této hry volíme podle počtu zadaných úkolů nutných pro dokončení jednotlivých kol. Při hře musíme brát ohled na počet hráčů. Hra je časově náročnější, podle počtu hráčů zvolíme přibližně 90 min hrací dobu.

Materiál: Pro hladký průběh hry je potřeba zajistit testy pro získání zbrojního průkazu. Připravit si otázky z oboru zbraně a střelivo, případně i ukázky zbraní a střeliva, které budou hráči například popisovat a podobně. Pro třetí část je potřeba připravit střelnici, terče, vzduchovky, případně míčky na srážení terčů. Každému hráči připravíme hrací kartu, do které budeme zaznamenávat počet získaných bodů a počet dosažených kol.

Rizika: Mezi rizika patří fakt, že první dvě části hry jsou založeny především na faktických znalostech hráčů. Je tedy nutné pro hladký průběh hry hráče nejprve vybavit faktickými znalostmi z oboru zbraně a střelivo. Třetí část je zaměřena prakticky, ale při střelbě ze vzduchovky musíme dodržovat přísná bezpečnostní opatření. Pro hru je potřeba zajistit dostatek zkušených a spolehlivých vedoucích. Při přípravě hry musíme předejít tomu, aby na jednotlivých stanovištích nedocházelo k tzv. zácpám a hráči se vzájemně neblokovali, vždy volíme dostatečný časový odstup mezi starty jednotlivých hráčů.

Pravidla: Hráč během hry získává body nejprve za získání zbrojního průkazu, lovecké zbraně a za ulovenou zvěř. Hra je určena pro jednotlivé hráče a má tři kola. V prvním kole musí hráč získat zbrojní průkaz. Proto se první kolo skládá z testu z oboru zbraní a střeliva (bezpečné zacházení se zbraní, legislativa spojená s držením zbraně a podobně). Druhá část se skládá se znalostí o zbraních, střelivu, případně historie zbraní. Třetí část praktická se jmenuje střelnice. Zde můžeme použít dvě varianty, se staršími dětmi můžeme střílet ze vzduchovky na terč, mladší děti mohou házet míčkem na cíl. Pro získání plného počtu bodů musí hráč postupně projít všemi třemi koly a v každém kole získat minimální počet bodů pro postoupení do dalšího kola. Vyhrává ten, který v co nejkratším čase získá co nejvyšší počet bodů. Při stejném počtu bodů rozhoduje čas.

Motivace: Motivací pro tuto hru může být návštěva střelnice s ukázkami sportovní střelby na pohyblivé terče, případně sportovní střelba z malorážky. Praktické ukázky bezpečného zacházení se zbraní a podobně.

Realizace: Pro hru nejprve musíme připravit jednotlivá stanoviště pro samostatná kola. První kolo, teoretické testy, můžeme použít testy pro přípravu na získání zbrojního průkazu. Pro druhé kolo připravíme pracovní listy, nebo ukázky zbraní, střeliva a příslušenství zbraní pro popis. Pro třetí kolo, praktickou část, připravíme provizorní střelnici. Na startu každý hráč

obdrží hrací kartu, do které mu vedoucí zaznamená čas startu a po splnění jednotlivých úkolů jsou mu do karty zapsané body za splněné úkoly v jednotlivých kolech a také povolení průchodu do dalšího kola. Hráče posíláme do hry postupně s časovým intervalem cca 5 min. V prvním kole napíše test. Ten můžeme připravit i elektronicky na tabletu (výhodou je, že test se nám automaticky vyhodnotí), u papírových testů použijeme šifrovací tabulku tak jako v autoškole. Po splnění minimálního procenta bodů postupuje hráč do druhého kola. Zde můžeme připravit několik stanišť s různými úkoly (popiš jednotlivé části brokového náboje, popiš části kulovnice apod.) nebo připravíme pracovní list, který hráč musí správně vyplnit na postup do dalšího kola. Ve třetím kole mají za úkol hráči na střelnici trefit určený počet terčů a za zásah každého terče získávají určený počet bodů. Na konci hry sečteme body získané za splnění jednotlivých disciplín a za průchod do dalších kol, porovnáme čas jednotlivých hráčů.

Reflexe: Reflexe této aktivity by měla probíhat nejlépe přímo na střelnici, aby byly umocněny bezprostřední dojmy z prožité činnosti a reflexe byla spojena s atmosférou místa. Přimo po ukončení se hráčů zeptáme na jejich dojmy z místa a na dojmy ze zacházení se střelnou zbraní (vzduchovkou). Zeptáme se hráčů, zda se jim podařilo zasáhnout terč. Dále pokračujeme tím, že se budeme ptát, proč se jim případně nepodařilo nastřílet potřebný počet bodů pro lepší umístění ve hře. Na závěr necháme hráče samotné rozhodnout, jak se budou připravovat na příští kolo hry, které znalosti a dovednosti je nutné zlepšit.

Vlastní reflexe: Tuto hru celou nehrají s dětmi často, občas ji zařadíme do táborového programu. Hra je obtížná ze dvou důvodů. Pro splnění podmínek první části je nutné, aby měly děti hlubší znalosti z oblasti zbraní a střeliva (případně musíme vytvořit vlastní testy, ve kterých upravíme otázky) a je také náročná na vybavení a bezpečnost. Během hry jsme společně s vedoucími striktně vyžadovali, aby děti při zacházení se vzduchovkami dodržovaly principy bezpečného zacházení se zbraní. Velkou výhodou je, že pro děti je střelba ze vzduchovky stále atraktivní, proto děti tato hra vždy zaujala. Atraktivitu vždy zvýší možnost nechat děti při hře pracovat s reálnými ukázkami, například nábojnicemi jednotlivých druhů střeliva.

Na táboře jsme často použili i variantu rozdělení hry na jednotlivé části a úkoly plnili průběžně. Zjistila jsem, že pro motivaci dětí je dobré dát pro splnění jednotlivých částí více pokusů. Tím mají možnost se na testy opakovaně a lépe připravit.

6.7 Lovectví

Nejstarším odvětvím myslivosti je lovectví. V historii byl lov a lovectví nejčastější náplní myslivosti. S vývojem nových technologií se v dnešní době změnila i priority v lovectví. Dříve bylo nutné pro úspěšný lov rozeznat bezpečně stopy zvěře. Dnešní prioritou lovce před lovem je určit co nejpřesněji stáří a posouzení chovnosti zvěře. Přesto, že dnešní úspěšný lov používá moderní technologie, jako jsou například fotopasti, termovize, optika s nočním viděním a podobně, je stále nezbytné ovládat i tradiční způsoby lovu.

Mezi dovednosti myslivce patří především stopařství a rozpoznávání pobytových znaků zvěře. Podle stop můžeme určit, o jaký druh zvěře se jedná, ale zkušený myslivec podle stop pozná i v jaké zdravotní kondici stopovaná zvěř je. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 449)

K rozpoznávání zvěře v honitbě pomáhají i takzvané pobytové známky, jako jsou vývržky, trus, zbytky potravy, kaliště, lehánky a jiné. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 457)

V tomto bloku se také myslivci seznamují s různými druhy lovu a s jejich průběhem. Lovy dělíme na osamělé, to je především čekaná a šoulačka a lovy společné, to jsou společné hony. Při společných lovech se v leči pohybují lovci, honci a lovečtí psi, proto je důležité znát jednotlivé typy lečí a pravidla pohybu jednotlivých skupin lovců a honců. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 477)

Při osamělých lovech využíváme pomoci průvodce a především různých druhů loveckých zařízení, jako jsou různé druhy posedů, kazatelen a podobně. Velmi výjimečně se dnes používá lov odchytem živé zvěře. Tento druh lovu se používá především v tom případě, když potřebujeme živou zvěř pro zazvěření jiné oblasti. Pro odchyt různých druhů zvěře se používají různá odchytová zařízení. (Hromas a kolektiv, 2008, s. 487)

Zvláštním způsobem lovu je i norování. Tento způsob se dnes používá často na umělých norách, které myslivci budují na místech, kde se zdržují lišky, jezevci a jiná zvěř žijící v norách. Často se tímto způsobem loví i zavlčené druhy zvěře, jako je psík mývalovitý. K norování se používají speciálně vycvičení psi normící. (Kolektiv autorů, 2014, s. 451)

K lovu patří i znalosti z oblasti ošetření a zpracování zvěřiny. Pro každého myslivce je také důležité umět náležitě ošetřit loveckou trofej. Hodnocení trofejí je samostatnou kapitolou lovectví. Zhodnotit trofej je pro naši zájmovou skupinu velmi těžké. U dětí se zaměřujeme spíše na to, aby dokázali určit, z jaké části těla jednotlivé trofeje pocházejí a o jaký druh zvěře se jedná. (Kolektiv autorů, 2014, s. 478)

Stopy

Cíl: V kognitivní oblasti se hráči naučí rozeznávat jednotlivé stopy vybraných druhů zvěře. Dokáží podle čísel a písmen na kartičkách sestavit tajenku. V oblasti afektivní si uvědomí, že pro správné určení množství, druhů, věkové skladby a kondice zvěře v honitbě je nutné dobře rozeznávat pobytové znaky zvěře (stopy, vývržky, trus, malovánky a podobně). Během hry hráči spolupracují ve skupině, společně volí herní taktiku a bezpečně se pohybují v obtížném lesním terénu. Během hry se hráči naučí rozpoznat stopy zvěře. Hráči se naučí spolupracovat ve skupině a společně řešit zadané úkoly. Hráči se naučí bezpečně pohybovat v určeném prostoru a překonávat přirozené přírodní překážky. Při určování stop si uvědomí, že podle pobytových znaků jednotlivých druhů zvěře dokáží určit přítomnost jednotlivých druhů zvěře. Uvědomí si, že znalost stop a dalších pobytových znaků zvěře je pro určování pohybu zvěře po honitbě důležitá.

Účastníci: Hráči této hry jsou nejčastěji děti na letním táboře, děti z kroužku se zoologickým zaměřením. Hráči by měli mít alespoň minimální znalost z oboru stopařství.

Místo: Delší a složitější variantu můžeme hrát v přírodě, rychlejší v herně nebo třídě.

Čas: Hra končí v tu chvíli, kdy první družstvo sestaví tajenku.

Materiál: Na hru potřebujeme hrací karty, které budou obsahovat stopy zvěře. Každá stopa bude jedno písmeno v tajence. Každá karta bude mít svou barvu. Dále budeme potřebovat obrázky nebo fotografie zvěře, na kterých budou barevně označena písmena z tajenky. Tužku nebo fix pro každou skupinu. (viz příloha č.

Rizika: Mezi rizika této hry patří terén, ve kterém hru hrajeme. V nepříliš přístupném terénu hrozí riziko pádu a následné zranění. Při výběru prostoru musí také dbát na to, aby v blízkosti nebyla silnice nebo jiná komunikace. Důležité je tedy přehledně vyznačit prostor, ve kterém se mají hráči pohybovat a upozornit je například na pokácené stromy nebo jiné překážky v lese. Pro úspěch hry je důležité, aby hráči našli co největší počet kartiček, které musíme umístit na viditelná místa.

Pravidla: Každý hráč nebo team dostanou svou hrací kartu. Na kartě jsou číselně označené stopy zvěře. Ke každé stopě a číslu je potřeba přiřadit písmeno, a tím vyluštit tajenku (tajnou zprávu). V lese jsou umístěny obrázky zvěře s barevnými písmeny. Vyhrává ten team, kterému se v co nejkratším čase podaří najít v lese všechny obrázky zvířat s písmeny barvy své hrací karty a správně je přiřadit ke stopám. Pokud správně přiřadí všechna písmena, vyluští tajenku. Máme-li v kroužku méně dětí, může svou tajenku luštit každý sám tak, že karta zůstane na startu a pro zapsání písmene se musí pokaždé na určené místo vrátit.

Hrajeme-li hru ve třídě, otočíme kartičky s obrázky a písmeny na lavici rubem nahoru. Hráči se otočí k lavici zády. Postupně podle určeného pořadí se vždy otočí k lavici jeden hráč a odkryje jednu kartu. Pokud odkryje kartu ve své barvě, přiřazuje ji ke stopě. Pokud odkryje jinou barvu, přijde na řadu následující hráč. Tak pokračujeme do té doby, než první z hráčů vyluští tajenku.

Motivace: Pro každého lovce je důležité rozeznat jednotlivé stopy zvěře. Nejde jen o to znát stopy, ale podle stop rozeznat i to, v jaké kondici se zvěř nachází. Zda není zraněná nebo nemocná, jedná-li se o mládě, nebo dospělý kus. Podle stopní dráhy můžeme určit například velikost konkrétního jedince.

Realizace: Do herního pole (les, louka, park...) rozmístíme obrázky druhů zvěře s barevnými písmeny podle počtu teamů. Je dobré oblast, ve které se mají hráči pohybovat, označit například fáborky, cestou, potokem, hranou lesa, nebo jinou přirozenou přírodní překážkou. Hráči si poté vyberou nebo vylosují barevně označenou hrací kartu, na které jsou číselně označené stopy zvěře. Ke každé stopě a číslu musí přiřadit písmeno, a tím vyluštit tajenku. Kapitán teamu postupně vysílá do hracího pole vždy jednoho hráče, ten se snaží co nejrychleji najít kartu s obrázkem zvěře a písmenem ve své barvě. Pokud se mu podaří najít například srnce s písmenem **Á** modré barvy, kartu vezme a předá kapitánovi. Kapitán vyšle do hry dalšího hráče a snaží se písmeno **Á** přiřadit ke stopě srnce ve své hrací kartě. Hráč z pole může přinést vždy jen jednu kartu. Vyhraje ten team, který první vyluští svou tajenku.

Varianty hry: Máme-li v kroužku méně dětí, může svou tajenku luštit každý sám tak, že karta zůstane na startu. Hráč postupně nosí jednotlivé obrázky ve své barvě, vždy jen jednu kartu s obrázkem a písmenem. Po zapsání písmene se vrací do pole pro následující kartu. Hrajeme-li hru ve třídě, otočíme kartičky s obrázky a písmeny na lavici rubem na horu. Hráči se otočí k lavici zády. Postupně podle určeného pořadí se vždy otočí k lavici jeden hráč a odkryje jednu kartu. Pokud odkryje kartu ve své barvě, přiřazuje ji ke stopě. Pokud odkryje jinou barvu, přijde na řadu následující hráč. Tak pokračujeme do té doby, než první z hráčů vyluští tajenku

Reflexe: Při reflexi se ptám, jaké to bylo, hledat v nepřehledném terénu malé kartičky se stopami zvěře. U menších dětí společně zjišťujeme, zda se někdo v lese sám nebál a pokud ano, jak svůj pocit zvládl. Následně se ptáme hráčů, jak se jim podařilo najít veškeré kartičky. Jak fungovala taktika, kterou team zvolil. Pokud se hráčům nepodařilo v limitu vyluštit hledané heslo, zeptáme se, jak se rozhodli příště postupovat a jaké udělají změny v práci teamu

Vlastní reflexe: Velmi často hraji s dětmi tuto hru a používám ji pokaždé, když potřebuji do programu zakomponovat získávání indicií, hesel, tajné zprávy a podobně. Nejčastěji na zalaminované obrázky stop napíši barevná písmena, slova, části vět a na obrázky zvíře barevná čísla. Děti velmi rády luští záhady a tajenky. Velmi mi vyhovuje, že mohu hru dle potřeby měnit a používat několikrát za sebou. Kartičky vždy očistím a mohu použít pro luštění jiné tajenky.

Hry, které prezentuji v této práci, jsou z velké části navrženy pro větší skupiny hráčů. Proto si myslím, že jsou vhodné například na soustředění mladých myslivců nebo tábor s mysliveckým či přírodovědným zaměřením. Mým záměrem bylo vytvořit hry, které budu moci používat především jako zábavnou formu ověření znalostí z oboru myslivosti. Protože sama vedu kroužek mladých myslivců, vím, že pro děti je velmi obtížné se naučit velké množství informací, které jsou nutné pro mysliveckou praxi. Do každé hry je zakomponovaná i pohybová část, která vyžaduje určitou míru fyzické zdatnosti. Tento postup jsem zvolila především proto, že dnešní děti nemají během běžného dne mnoho příležitostí, jak vybit svou energii. Hry jsou navrženy tak, aby se daly přizpůsobit různému počtu hráčů, prostředí a míře znalostí jednotlivých skupin hráčů. Protože mne během mého studia velmi zaujaly principy zkušenostního učení, snažila jsem se vytvořit soubor her na základě těchto principů.

Závěr

V této práci jsem si dala za cíl přiblížit tradice české myslivosti a připomenout tradiční způsob práce myslivců s mládeží formou soutěže Zlatá srnčí trofej. Hlavním cílem bylo ukázat moderní postupy při práci myslivců s mládeží. Vytvořila jsem proto sedm aktivit, které mají prvky zážitkové pedagogiky a je možné je využít například při sestavování programu letních táborů a sestavování programu nejen pro mladé myslivce.

Při práci na bakalářské práci jsem často využívala i vlastních zkušeností z oboru. Sama jsem před lety složila zkoušku z myslivosti. Jsem členem Mysliveckého spolku Hrabšín z.s. a aktivně se podílím na jeho činnosti. Také v oblasti soutěže Zlatá srnčí trofej jsem v práci čerpala především z vlastní zkušenosti, kdy se již tradičně podílím na organizaci okresního kola Zlaté srnčí trofeje pro Okresní myslivecký spolek Šumperk.

Přestože jsem během psaní mé bakalářské práce několikrát upravovala a přehodnocovala původní záměr, podařilo se mi vytvořit sedm aktivit inspirovaných jednotlivými oblastmi myslivecké činnosti. Hry, jsou koncipovány jako zážitková aktivita. Především jsou určené k ověření faktických znalostí z oboru myslivosti, potřebných pro složení zkoušky z myslivosti. Hry jsou sestaveny tak, aby rozvíjely tři základní kompetence. Některé z her jsou tedy náročnější na znalosti z oboru myslivosti. Několik her vyžaduje i náročnější přípravu v oblasti personálního zajištění a materiálního vybavení. Proto jsem se vždy snažila nechat prostor i pro přizpůsobení jednotlivých her prostředí, možnostem a znalostem jak hráčů, tak i vedoucích.

Inspiraci pro hry jsem čerpala především ze svého dosavadního studia a z osobní zkušenosti jako vedoucí Mysliveckého kroužku při ZŠ a MŠ Hrabšín.

Hry vytvořené v této práci jsou určeny především pedagogům, kteří mají zájem rozvíjet v dětech zájem o přírodu. Ukázat jim, že ohleduplné a zodpovědné chování ke zvěři chované v jejím přirozeném prostředí, má v našich podmínkách dlouhou tradici.

Seznam literatury

ČINČERA, Jan. *Práce s hrou – pro profesionály*, Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1974-0.

HANUŠ, Radek, CHYTILOVÁ, Lenka. *Zážitkové pedagogické učení*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2816-2.

HROMAS, Josef. *Myslivost*. Písek: Matice lesnická spol. s r. o. ve spolupráci s Českomoravskou mysliveckou jednotou. Učebnice (Matice lesnická). 2000. ISBN 80-862-7104-8.

KAPLÁNEK, Michal. *Volný čas ve výchově*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1245-8.

KRATOCHVÍLOVÁ, Emilia. *Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučování v pedagogickej teórii a v praxi*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004. ISBN 80-223-1930-9.

KALHOUS, Zdeněk, OBST, Otto. *Školní didaktika*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-571-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Penzum – základy znalostí z myslivosti: (i pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek)*. Praha: Druckvo, 1997. ISBN 978-80-904417-0-5.

LANGMEIER, Josef, KREJČÍŘOVÁ Dana. *Vývojová psychologie*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1284-9.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. 2014. ISBN 978-80-7290-666-6.

PELÁNK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0454-1.

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-029-4.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. *Přehled vývojové psychologie*. 3. upr. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 978-80-244-2433-0.

ŠKRNOVÁ, Tereza. *Kulturální aspekty myslivosti*. Olomouc, 2020. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Doc. PhDr. Daniel Bína, PhD.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie, Dětství, dospělost, stáří*. Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.

VÁŽANSKÝ, Mojmír. *Základy pedagogiky volného času*. 2. vyd. Brno: Print-Typia, 2001. ISBN 80-86384-00-4.

Internetové zdroje

Doby lovu. *Českomoravská myslivecká jednota* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.cmmj.cz/doby-lovu/>

HOLUBOVÁ, Svatava, VANÍČKOVÁ, Jarmila, VANÍČEK, Jaroslav. 2020. Zlatá srnčí trofej padesátá v roce 2020 nebo 2021?. *Myslivost: Stráž myslivosti* [online]. Praha, červenec 2020, **2020(7)** [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2020/Cervenec-2020/Zlata-srn-ci-trofej-padesata-v-roce-2020-nebo-2021>

HOLUBOVÁ, Svatava. Zlatá srnčí trofej čtyřicetiletá. *Myslivost: Stráž myslivosti* [online]. Praha, 2010, srpen 2010, **2010(8)** [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2010/Srpen---2010/Zlata-srn-ci-trofej-cyricetileta>

ŠPRONGL, Jaroslav, MUDRA, Jan. *Tisíc let české myslivosti: Zlatá srnčí trofej*. iVysílání, 22. ledna 2009, [cit. 2023-02-18]. Dostupné také z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10169538516-tisic-let-ceske-myslivosti/208572231120011/>

ŠPRONGL, Jaroslav, MUDROVÁ, Dominika. *Tisíc let české myslivosti: Sokolnictví jako kulturní dědictví UNESCO*. iVysílání, 6. května 2011, [cit. 2023-02-18]. Dostupné: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10169538516-tisic-let-ceske-myslivosti/210572231120017/>

ZST 2023. *Okresní myslivecký spolek Šumperk* [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://sumperk.cmmj.cz/zst/>

Seznam zkratek

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ČSMJ - Československá myslivecká jednota

ČSMS - Československý myslivecký svaz

ČMMJ - Českomoravská myslivecká jednota

ZST - Zlatá srnčí trofej

OMS - Okresní myslivecký spolek

CIC - Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Stezka mysliveckých tradic

Příloha č. 2 – Smím lovit?

Příloha č. 3 – Budování honitby

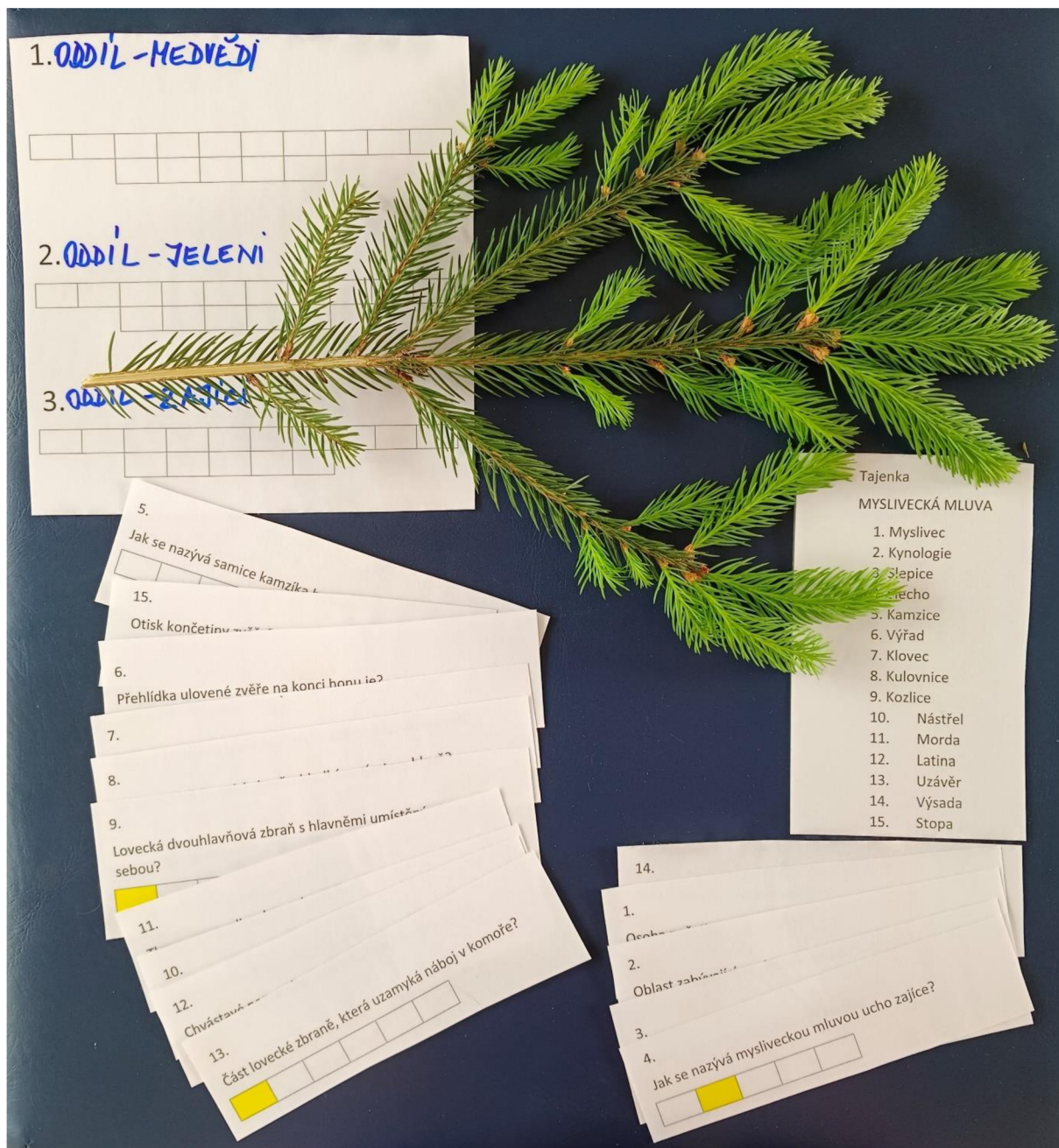
Příloha č. 4 – Plemenná kniha psů

Příloha č. 5 – Na naší střelnici, trefil jsem zaječici

Příloha č. 6 – Stopy

Příloha č. 1 Stezka mysliveckých tradic

Obrázek č. 1



Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 2 Smím lovit?

Obrázek č. 2

**ČESKÁ REPUBLIKA
ZBROJNÍ PRŮKAZ**

JMENO _____
 PŘÍJMENÍ _____
 DATUM NAROZENÍ _____
 DATUM VYDÁNÍ _____
 VYDAL _____
 PLATÍ PRO SKUPINU (-Y) _____
 PLATNOST DO _____

AA 111111 razítko a podpis

Jméno hráče:	ziskal	body
Lovecký listek	ANO x NE	
Zbrojní průkaz	ANO x NE	
Povolení k lovu	ANO x NE	
Srniec obecný	ANO x NE	
Jelen lesní	ANO x NE	
Daněk skvrnitý	ANO x NE	
Mufflon	ANO x NE	
Prase divoké	ANO x NE	
Zajíc polní	ANO x NE	
Bažant obecný	ANO x NE	
Kachna divoká	ANO x NE	
Číska	ANO x NE	

ČESKÁ REPUBLIKA LOVECKÝ LISTEK

VZOR

POVOLENKA K LOVU

VZOR

Kulové náboje

Pro střelbu z kulovnic se používají kulové náboje. Hlavní části kulového náboje jsou nábojnice, zápalka, prachová náplň a střela. Nábojnice je kovová, nejčastěji mosazná a je tvořena ústím nábojnice (1), krčkem (2), dosedacím kuželem (3), tělem (4), drážkou (5) a dnem (6). Střela se skládá z pláště střely (7) a jádra střely (8). V těle nábojnice je uložena prachová náplň (9), ve dně pak zážehový otvor – zátravka (10), kovadlinka (11) a zápalka (12).

Pojmenuj lovecké palné zbraně na obrázcích

Řešení: 1 - brokovná kozička, 2 - kulová kozička, 3 - kulová kozička, 4 - dvojná, 5 - trojná, 6 - trojčte, 7 - jeduška, 8 - čtyřčte, 9 - kulová kozička

© Jiří Bohdal

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 3 Budování honitby

Obrázek č. 3

	polovina	čtvrtina
slanisko	10 dřepů	3 kliky
zásyp	10 x švihadlo	5 x švihadlo
krmelec	5 kačáků	3 kačáky
krmný stůl	5 kačáků	3 kačáky
rybník	2 kotrmelece	kotrmelec

Ceník krmiv

	dřepy	kliky
seno	5	2
ječmen	10	4
řepa	15	6
sůl	10	7

	1 ks	chovný pár
bažant obecný	1 ječmen	2 ječmeny
kachna divoká	2 ječmeny	3 ječmeny
zajíc polní	1 seno	1 seno,
		1 ječmen
srnec obecný	1 seno	2 sena
	1 ječmen	2 ječmeny
	1 sůl	1 sůl
prase divoké	1 řepa	2 řepy
	1 sůl	2 ječmeny
		1 sůl
Daněk skvrnitý	2 sena	3 sena
	1 ječmen	2 ječmeny
	1 sůl	1 řepa
jelen evropský	3 sena	5 seno
	2 ječmeny	3 ječmeny
	1 řepa	2 řepy
		1 sůl



řepa
řepa
řepa
řepa
řepa



laň
laň
laň
laň
laň
laň
laň



kačer
kačer
kačer

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 4 Plemenná kniha psů
Obrázek č. 4



Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 5 Na naší střelnici trefil jsem zaječici
Obrázek č. 5

Otázky zbrojní průkaz:

- Palná zbraň-dvoják je

A dlouhá zbraň se dvěma brokovými hlavními vedle sebe.
B lovecká dlouhá zbraň se dvěma kulovými hlavními nad sebou.
C lovecká dlouhá zbraň se dvěma kulovými hlavními vedle sebe.
- Za jednu ze zásad bezpečného zacházení se zbraní a střelivem lze považovat následující tezi:

A Při střelbě je potřeba použít ochranu sluchu a zraku, pokud je to možné.
B Při střelbě lze použít ochranu sluchu, zejména pokud střelíme častěji; ochranu zraku je nutné použít pouze tehdy, pokud hrozí odrazy střel.
C Při střelbě je nezbytné použití střeleckých rukavic, pokud je střelba prováděna ve ztížených klimatických podmínkách.
- Průbojný účinek je

A účinek střely, který způsobí zapálení předmětu.
B ničivý účinek střel na živé cíle, jehož výsledkem je vznik střelných poranění.
C ničivý účinek střely spočívající v pronikání střely cílem.
- Palná zbraň – jednička je

A jednoranová dvouhlavňová brokovnice.
B jednohlavňová jednoranová brokovnice.
C víceranová brokovnice.
- Maximální dostřel je

A největší dosažitelný dostřel při střelbě z určité zbraně s určitým druhem náboje.
B největší vzdálenost od zbraně, na níž lze efektivně vyřadit střelbou zvolený cíl.
C nejmenší dosažitelný dostřel při střelbě z určité zbraně.
- Náboj typu Flobert je náboj

A se středovým zápalem pro brokové zbraně.
B se středovým zápalem; má střelu jednotnou nebo hromadnou v rážích 4 mm, 7 mm a 10 mm.
C s okrajovým zápalem; má střelu jednotnou nebo hromadnou, obvykle v rážích 4 mm, 6 mm nebo 9 mm.

ČESKÁ REPUBLIKA
ZBROJNÍ PRŮKAZ

JMENO _____
 PRŮMENÍ _____
 DATUM NAROZENÍ _____
 DATUM VYDÁNÍ _____
 VYDAL _____
 PLATÍ PRO SKUPINU (-Y) _____
 PLATNOST DO _____

AA 111111

razítka a podpis

Jméno hráče:	body	získal
Lovecký lístek		ANO x NE
zbrojní průkaz		ANO x NE
terče	x	x
1. kolo		x
2. kolo		x
3. kolo		x

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 6 Stopy

Obrázek č. 6



Zdroj: vlastní zpracování

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jitka Šulová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph. D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Náměty na aktivity pro kroužky mladých myslivců
Název v angličtině:	Ideas for activities for groups of young hunters
Anotace práce:	Tato bakalářská práce se snaží zpopularizovat a přiblížit práci myslivců s mládeží. V teoretické části jsou vysvětleny pojmy související s prací. Především pojmy volný čas a výchova, zájmový útvar, spolková činnost, osobnost dítěte v mladším školním věku, a také pojem myslivost a soutěž Zlatá srnčí trofej. Praktická část je rozdělena do sedmi tradičních oblastí myslivosti. Pro každou skupinu mysliveckých činností je vytvořena zážitková aktivita. Jednotlivé aktivity jsou inspirovány mysliveckými tradicemi a dovednostmi.
Klíčová slova:	Volný čas, zájem, zájmový útvar, spolek, spolková činnost, mladší školní věk, myslivost, Zlatá srnčí trofej.
Anotace v angličtině:	In this bachelor's thesis, we try to popularize and bring closer the work of hunters with youth. In the theoretical part, we explain terms related to work. Above all, the concepts of free time and education, interest group, association activities, the personality of a child at a younger school age, and above all the concept of hunting and the Golden Deer Trophy competition. The practical part is divided into seven traditional areas of hunting. An experiential activity is created for each group of hunting activities. Individual activities are inspired by hunting traditions and skills.

Klíčová slova v angličtině:	Free time, interest, interest group, association, association activity, younger school age, hunting, Golden deer trophy.
Přílohy vázané v práci:	Příloha 1 – obrázek č. 1 Příloha 2 – obrázek č. 2 Příloha 3 – obrázek č. 3 Příloha 4 – obrázek č. 4 Příloha 5 – obrázek č. 5 Příloha 6 – obrázek č. 6
Rozsah práce:	72 stran
Jazyk práce:	Český